

MILJÖPARTIET DE GRÖNA I VÄRMDÖS FÖRSLAG TILL BUDGET FÖR 2018

INNEHÅLL

Förord	3
Budget i sammanfattning	4
Driftbudget	4
Kommungemensamt	5
Kommunfullmäktige	8
Överförmyndarnämnd	9
Kommunstyrelse	10
Utbildningsnämnd	22
Kultur- och fritidsnämnd	29
Socialnämnd	32
Vård- och omsorgsnämnd	35
Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnd	41
Näringslivsnämnd	44
Teknisk nämnd	48
Bilaga 1 Finansförvaltning – centrala åtaganden	
Bilaga 2 Investeringsbudget	
Bilaga 3 Pengbilaga	

FÖRORD

Värmdö är en fantastisk plats i världen. Här möts stad och land, jordbruk och hav, bruksort och friluftsliv. Vår kommun är en plats som för många infriar löftet om det goda livet, en plats på rimligt avstånd från arbete som ger bra förutsättningar för en aktiv fritid. Många flyttar hit för att ge sina barn en uppväxt i skärgårdsmiljö, andra väljer att bosätta sig permanent i fritidshuset när barnen flugit ut. Kort sagt, Värmdö är en kommun som växer på längden och bredden, just för att vi har så goda förutsättningar.

För att vår tillväxt i invånarantal ska vara hållbar, så måste vi satsa på rätt saker i kommunen. Vi måste investera i skolor och särskilda boenden. Vi behöver skapa goda förutsättningar för lärare och undersköterskor att sköta sitt jobb. Vi måste betala löner som det går att leva på, och vi måste ge en god arbetsmiljö.

Vi måste också förvalta naturen i vår närhet väl och möta klimatförändringarna med kunskap och åtgärder. Naturen runt våra hus är inte en isolerad skogsdunge, utan del av en större helhet som vi behöver värna. Fiskarna som vi drar upp i viken har simmat bland våra utsläpp. Om vi inte vidtar åtgärder så kommer vi bli sjuka tillsammans med vår omgivning, istället för friska av att röra oss i det fria.

I Miljöpartiets budgetmotion har vi gjort satsningar på framförallt tre områden: Miljö och natur, skola och omsorg. Det syns både i de investeringar vi föreslår, och i de nya projekt och uppdrag som vi lägger i nämnder och styrelser. De här satsningarna är nödvändiga för att Värmdö ska växa hållbart och för att vi ska kunna erbjuda god kvalitet ut mot våra kommuninvånare.

Vi har i vår budgetmotion valt att föreslå en oförändrad skattesats och vi konstaterar att vi ändå kan nå resultatmålet på 1% av kommunens omsättning. För att uppnå detta har vi i första hand lagt ett sparbetning på Kommunstyrelsen – som varje år sedan lång tid har gjort stora överskott. Det är inte vår uppgift som politiker att lägga dessa pengar på hög när vi samtidigt ser kommunala verksamheter gå på knäna, och därför har vi valt att istället fördela dessa medel på Utbildningsnämnden, Socialnämnden och Vård- och Omsorgsnämnden där de gör bättre nytta.

Med detta överlämnar vi Miljöpartiets i Värmdös budgetmotion för 2018.

Filip Joelsson, gruppledare och språkrör

Hanna Thorell, gruppledare och språkrör

Malin Åberg Aas, ledamot

Siv Strömbäck, ledamot

Thomas Taylor, ledamot

Mikael Aldeheim, ersättare

Ulla Björn, ersättare

Fredrik Alzén, ersättare

BUDGET I SAMMANFATTNING

Miljöpartiets budget i sammanfattning för 2018.

Resultat (mnkr)	Bokslut -15	Bokslut -16	Budget -17 KF	Budget -18 MP	Förändring 17/18
Nämndernas nettokostnader	-1 925,4	-2 002,5	-2 131,3	-2 257,8	-126,5
Centrala åtaganden	21,3	24,3	2,8	-6,0	-8,8
Verksamhetens kostnader	-1 904,1	-1 978,2	-2 128,5	-2 263,8	-135,3
Skatteintäkter	1 860,8	1 975,1	1 993,0	2 072,8	79,8
Bidrag och avgifter utjämningsystem	167,0	183,4	190,2	251,2	61,0
Finansnetto	-23,6	-23,2	-30,5	-33,5	-3,0
Årets resultat	100,1	157,1	24,2	26,7	2,5

DRIFTBUDGET 2018

Miljöpartiets driftbudget för 2018.

Resultatbudget (mnkr)	Budget 2017 KF	Budget kostnader 2018	Budget intäkter 2018	Budget netto 2018	Förändring 2017/2018
Kommunfullmäktige mm.	-7,1	-8,8	0,0	-8,8	-1,7
Överförmyndarnämnd	-3,1	-6,4	3,3	-3,1	0,0
Kommunstyrelse	-173,4	-278,2	104,0	-174,2	-0,8
Utbildningsnämnd	-1 139,8	-2 244,6	1 043,2	-1 201,4	-61,6
Kultur- och fritidsnämnd	-113,6	-170,0	57,5	-112,5	1,1
Socialnämnd	-170,9	-352,4	164,7	-187,6	-16,7
Vård och omsorgsnämnd	-435,7	-844,5	372,3	-472,3	-36,6
Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnd	-6,6	-39,9	33,2	-6,7	-0,1
Teknisk nämnd	-39,3	-280,4	233,1	-47,4	-8,1
Näringslivsnämnd	-41,7	-86,2	42,4	-43,8	-2,1
Nämndernas netto	-2 131,2	-4 311,5	2 053,7	-2 257,8	-126,6
Pensionskostnader	-49,6	-45,8	0,0	-45,8	3,8
Fastighetskatt och övriga kostnader	-2,0	-2,0	0,0	-2,0	0,0
Intern ränta	42,0	-9,0	52,0	43,0	1,0
Riskpremie fastigheter	20,0	0,0	0,0	0,0	-20,0
Övriga intäkter	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0
Statsbidrag maxtaxa och kvalitetsbidra	15,1	0,0	15,1	15,1	0,0
Infrastrukturstöd skärgård	-6,7	-6,8	0,0	-6,8	-0,1
Hamnfastighet	0,0	-5,0	0,0	-5,0	-5,0
Centrala Gustavsberg	-2,0	-5,6	0,0	-5,6	-3,6
Centralt avsatt utrymme, volymer	-10,0	0,0	0,0	0,0	10,0
Centralt avsatt utrymme, konjunktur	-5,0	0,0	0,0	0,0	5,0
<i>Delsumma centrala åtaganden</i>	<i>2,8</i>	<i>-74,2</i>	<i>68,1</i>	<i>-6,1</i>	<i>-8,9</i>
Verksamhetens netto	-2 128,4	-4 385,7	2 121,8	-2 263,8	-135,5
Kommunalskatt	1 993,0	0,0	2 072,8	2 072,8	79,8
Inkomstutjämningsbidrag	20,1	0,0	65,2	65,2	45,1
Kostnadsutjämningsbidrag	101,8	0,0	117,1	117,1	15,3
Regleringsposten	-7,7	-7,9	0,0	-7,9	-0,2
Kommunal fastighetsavgift	96,7	0,0	112,4	112,4	15,7
LSS-utjämnings	-33,6	-42,3	0,0	-42,3	-8,7
Välfärdsmiljoner	12,9	0,0	6,7	6,7	-6,2
Summa skatter och utjämningsyst	2 183,2	-50,2	2 374,2	2 324,0	140,8
Finansiella intäkter	5,5	0,0	5,5	5,5	0,0
Finansiella kostnader	-36,0	-39,0	0,0	-39,0	-3,0
Summa finansnetto	-30,5	-39,0	5,5	-33,5	-3,0
Årets resultat exkl VA och RH	24,3	-4 474,9	4 501,5	26,7	2,3

KOMMUNGEMENSAMT

En kommun finns till för att tillvarata medborgarnas intresse på det lokala planet. En del av de uppgifter som kommunen har är lagstadgade, medan andra beslutas inom ramen för det lokala självstyret. I olika kommuner råder olika yttre förutsättningar, men kommuner är även fria att ha olika ambitionsnivå. Från Miljöpartiets sida kan vi se att Värmdö under den innevarande mandatperioden har haft en alltför låg ambitionsnivå på alla områden, förutom skattesatsen.

Miljöinsatser hör till de områden där kommunallagen i teorin lämnar ett stort utrymme för kommuner att ha varierande ambitioner. Det är tragiskt att se att Alliansen i det läget låter sig nöja med att sakta sjunka till botten som en död fisk i Torsbyfjärden, när vårt läge gör oss extra utsatta för miljöpåverkan, och vår turistindustri skulle kunna få en extra skjuts om vi höjde ambitionen.

Den kommunala skattesatsen

Alliansens skattesänkning på 70 öre förra året var oansvarig och har försatt kommunen i en ekonomiskt pressad situation som drabbar många Värmdöbor direkt. Miljöpartiet är fortsatt mycket kritiska mot skattesänkningen men väljer att nu förhålla oss till den. För att göra nödvändiga reformer inom miljö, skola och omsorg omfördelar vi istället kommunens resurser och tar även bort reserver som aldrig används. Vi föreslår med andra ord en oförändrad skattesats till 2018, dvs 19,18 kr.

Centrala reserver

Miljöpartiet vill verka för att Värmdö kommun har en budget i balans. Med den skattesänkning som Alliansen gjorde under 2017 finns inte samma goda möjlighet till att både satsa på verksamheter inom exempelvis skola och omsorg och samtidigt sätta av medel i form av centrala reserver. Vi vill att de medel som finns tillgängliga i kommunen ska komma våra medborgare till nytta. De centrala reserverna, i form av en konjunkturreserv och en volymreserv, har under det senaste årtiondet inte använts trots att nämnderna i omsorgssektorn har gått med stora underskott.

Vår mening är att reserver ska tas i anspråk för att täcka underskott i nämnder som beror på såväl volymökningar som på felaktiga prognoser av befolkningsunderlaget inom skola, vård och omsorg som på konjunkturförändringar, men också om underskott uppstått på grund av orimligt låga budgetar. Vi anser att budgetrevideringar bör användas för att säkerställa att kvaliteten i verksamheterna ut mot medborgarna inte riskeras och vid de tillfällena borde reserverna användas. Då det inte är kutym i vår kommun att använda de centrala reserverna i samband med budgetrevidering kan vi inte se varför vi ska avsätta medel för dem.

Resultat

Miljöpartiet har länge eftersträvat att vår kommun ska ha en stabil ekonomi där Värmdös verksamheter tillskjuts nödvändiga medel för att garantera god kvalitet gentemot medborgarna. Vår kommun har inte varit tillräckligt ambitiös när det kommer till att investera i välfärden och vi står nu inför stora framtida investeringar i skola och omsorg. Vår långsiktiga ambition är därför ett resultatmål på minst 3 % för att kunna delfinansiera våra investeringar.

Till 2018 föreslår vi dock ett resultat på 26,7 mnkr som ligger i linje med det av Alliansen fastslagna resultatmålet för kommunen på 1 %. För att förbättra kommunens ekonomi

långsiktigt föreslår vi bland annat satsning på arbetsmiljö och förbättrade arbetsförhållanden för att få ner personalkostnader samtidigt som vi föreslår en effektiviseringsanalys av kommunens verksamheter.

Kommunalt energibolag

Jorden har feber. Värmdö kommun måste visa att vi klarar av en omställning till ett klimatneutralt samhälle - vi har resurserna, kompetensen och möjligheterna. Värmdö Kommun behöver satsa på att utveckla produktionen av förnybar energi inom kommunen. Genom att starta ett kommunalt energibolag för produktion av förnybar energi från såväl sol, vind som biologiskt avfall kan vi klara det. Vårt mål är att kommunens verksamheter ska vara fossilfria vid mandatperiodens utgång och att kommunen till stor del ska vara självförsörjande vad gäller energibehovet för el och värme. Vi uppmanar till utbyggnad av vindkraft på lämpliga ställen inom kommunen, mer solex på taken och spillvärmesystem i Gustavsbergs centrum. Vi ställer oss positiva till att se på möjligheten till större solexanläggningar, till exempel på redan i anspråkstagen mark vid Ekobacken.

Vi avsätter därför 65 mnkr för investering i ett kommunalt energibolag.

Konst i Värmdös byggnader

Miljöpartiet vill att ett beslut tas om att 1 %-regeln för konstnärlig utsmyckning och gestaltning vid alla nybyggnationer och större renoveringar ska gälla när Värmdö kommun bygger och renoverar. Kostnaden för utsmyckning och gestaltning ska reserveras som en post i varje investeringsprojekt.

Simhallsinträde och simskola

I en skärgårdskommun så är simkunnighet en helt grundläggande kunskap som alla barn behöver tillägna sig. Simundervisning ingår i grundskolans kursplan, och alla våra barn deltar i simundervisning redan på lågstadiet. Ett stort bekymmer är om barnens simträning stannar vid undervisningen i lågstadiet, då det innebär att barnen slutar utveckla sin simkunnighet i förtid. För att bli säker i vattnet krävs att vattenvanan utvecklas löpande. Av detta skäl har Miljöpartiet inlämnat en motion om förändringar i ägardirektiven för Gustavsbergsbadet. Motionens förslag innebär inte några ytterligare kostnader.

Hälsosam mat

Maten vi dagligen äter är en glädje i livet och måste vara sund, hälsosam och orsaka minsta möjliga negativa klimatpåverkan. Vi i Miljöpartiet de gröna i Värmdö vill på sikt att all mat som serveras i våra verksamheter ska vara ekologiskt odlad, fri från GMO och producerad så nära oss som är miljömässigt försvarbart. Vi vill i ett första skede att kommunen i sina verksamheter ska ha som målsättning att minst hälften av all serverad mat ska vara ekologiskt odlad och att varannan av våra serverade måltider ska vara vegetarisk.

YRKANDEN

- MP 1** • Kommunens budgeterade resultat föreslås ligga på +26,7 mnkr.
- MP 2** • Den kommunala skattesatsen i Värmdö kommun fastställs till 19,18 kr för 2018.
- MP 3** • De direktiv för nämndernas verksamhet som redovisas under respektive nämnd i MP:s budgetdokumentet under rubriken Kommentarer till driftbudget fastställs.
- MP 4** • Nämnderna ges i uppdrag att upprätta detaljbudget och i denna besluta om effektmål.

- MP 5 • Budgetregler godkänns i enlighet med Alliansens förslag.
- MP 6 • Respektive nämnd bemyndigas att inom ramen för sin budget bevilja bidrag till organisationer inom sitt verksamhetsområde med uppräkningsmedel med högst 1%, om inget annat anges.
- MP 7 • Investeringsbudgeten fastställs för år 2018 med i förekommande fall anslagsbindning på objektsnivå enligt Miljöpartiets förslag (se bilaga 2).
- MP 8 • Projektbudget för Gustavsbergsprojektet enligt Alliansens förslag godkänns.
- MP 9 • Samtliga nämnder uppmanas att inom ramen för respektive ansvarsområden aktivt medverka i utvecklingen av Gustavsbergsprojektet.
- MP 10 • Taxor och avgifter fastställs för kommunens verksamheter enligt Alliansens förslag
- MP 11 • Reavinster som skapats genom försäljning av kommunal mark och andra fasta tillgångar får inte användas till finansiering av kostnader i den kommunala driftsbudgeten utan ska antingen användas till nya investeringar eller till minskning av kommunens ackumulerade skuld.
- MP 12 • Konjunkturreserven sätts till 0 kr år 2018.
- MP 13 • Volymreserven sätts till 0 kr år 2018.
- MP 14 • Kommunstyrelsen har under 2018 rätt att nyupplåna, dvs öka kommunens låneskuld hos kreditinstitut, till en sammanlagd skuld om maximalt 2 800 mnkr.
- MP 15 • Kommunstyrelsen har under 2018 rätt att omsätta lån, dvs låna upp belopp motsvarande de lån som förfaller till betalning under år 2018.
- MP 16 • Kommunstyrelsen har rätt att ha en checkräkningskredit för koncernen om 150 mnkr, dvs samma belopp som 2017.
- MP 17 • Kommunen ställer borgen, såsom för egen skuld, för VärmdöBostäder AB:s låneförpliktelser upp till ett högsta lånebelopp om 110 mnkr, motsvarande beräknad resterande borgen per 2018-01-01.
- MP 18 • Att målet för kommunala verksamheter som serverar mat skall vara att minst 50 % av all serverad mat ska vara ekologisk senast vid utgången av 2019.
- MP 19 • Ett arbete påbörjas för att certifiera Värmdö kommun enligt kvalitets- och miljöledningssystemen ISO 9001 och 14001.
- MP 20 • Att målet för samtliga nybyggnationer och större renoveringsprojekt i kommunal regi ska vara att följa 1%-regeln för konstnärlig utsmyckning.
- MP 21 • Att GBAB får i uppdrag att implementera ett generellt rabattsystem för kommuninvånare med funktionsnedsättning som bedöms enligt LSS.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Demokrati och våra medborgares inflytande i politiken och Värmdös utveckling ser vi som mycket viktigt. Det är tillsammans som vi ska styra Värmdö mot en hållbar kommun och synpunkter från våra kommuninvånare ska tas tillvara på ett konstruktivt sätt.

Under nuvarande mandatperiod har politikens insyn i de dagliga besluten i kommunorganisationen minskat och viktiga förändringar har genomförts utan att politiska beslut ligger till grund för det, exempelvis nedskärningarna i LSS. Allianspartierna har dessutom valt att frångå viktiga och långsiktiga styrdokument i kommunen som Översiktsplanen och Grönstrukturplanen. Det ser vi som mycket allvarligt och det skickar en klar signal till både politiken och medborgarna att det saknas ett långsiktigt och tydligt tänk kring hur Värmdö ska utvecklas. Förtroendet för oss förtroendevalda och för tjänstemannaorganisationen urholkas därefter.

YRKANDEN

- MP 22** • Kommunfullmäktiges, valnämndens och revisionens budget fastställs för år 2018 i enlighet med de uppgifter som redovisas under Kommunfullmäktige mm.

Driftbudget 2018 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2017	7 064	0	7 064
Förändringar enl KD:s underlag	1 771	0	1 771
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Tillägg lön och inflation	71	0	71
Valnämnd, allmänna val	1 500		1 500
Voteringsanläggning	200		200
Kommundirektörens underlag till budget 20	8 835	0	8 835
MP:s förslag till budget 2018	8 835	0	8 835

ÖVERFÖRMYNDARNÄMND

En väl fungerande Överförmyndarnämnd och ett nätverk av kompetenta och engagerade gode män är av största vikt för att skydda och förvalta barn och äldres tillgångar samt hjälpa ensamkommande nyanlända att få ett bra mottagande och bli väl omhändertagna i vårt land. Kommunens hantering av gode män måste fungera utan anmärkningar, något som inte alltid har varit fallet under de senaste åren. Vår bedömning är dock att det sedan förra årets ramökning i Överförmyndarnämnden inte behövs extra ekonomiska resurser för att utföra nämndens arbete på ett väl fungerande sätt.

YRKANDEN

- MP 23** • Överförmyndarnämndens budget fastställs för år 2018 i enlighet med de uppgifter som redovisas under överförmyndarnämnden.

Driftbudget 2018 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2017	4 868	-1 832	3 036
Förändringar enl KD:s förslag	1 542	-1 512	30
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Tillägg lön och inflation	63	-33	30
Rameffekter av reviderad budget 2017	1 479	-1 479	0
Kommundirektörens underlag till budget 20	6 410	-3 344	3 066
MP:s förslag till budget 2018	6 410	-3 344	3 066

KOMMUNSTYRELSE

Kommunstyrelsen bereder ärenden som beslutas av Kommunfullmäktige, ansvarar för den ekonomiska förvaltningen, verkställer Kommunfullmäktiges beslut och fullgör de uppdrag som Kommunfullmäktige lämnat till styrelsen. Kommunstyrelsen har samtidigt personalansvar, ansvar i barn- och ungdomsfrågor och ett övergripande ansvar för många klimat- och miljöfrågor. Flera av våra satsningar inom klimat och miljö samt personalrelaterade frågor ligger därmed under Kommunstyrelsen.

Miljöpartiet vill se en starkare styrning mot att Värmdö ska bli en ekologisk, socialt och ekonomiskt hållbar kommun. Vi bör eftersträva en god ekonomi och en budget i balans för att kunna göra de satsningar som krävs för att Värmdö ska vara en bra kommun att leva, bo och verka i.

EKOLOGISK HÅLLBARHET

Vi behöver ställa om till ett hållbart samhälle nu! Arbetet har till viss del påbörjats, framförallt under föregående mandatperiod då Miljöpartiet var med och styrde Värmdö Kommun. Vi föreslår ett flertal åtgärder inom Kommunstyrelsen för att öka den ekologiska hållbarheten, exempelvis vill vi återanställa en hållbarhetsstrateg, utbilda politiker och tjänstemän inom klimatfrågor, tidigarelägga naturreservatet i Ekedalsskogen, stötta medborgare att leva klimatsmart och påbörja arbetet med att sanera Farstaviken.

Totalt satsar vi inom Kommunstyrelsen 3,05 mnkr extra på ekologisk hållbarhet och redovisar förslagen nedan. Utöver det gör vi ett flertal satsningar inom klimat och miljö i Bygg-, Miljö- och Hälso- och skyddsnämnden och Tekniska nämnden men även några mindre satsningar i Utbildningsnämnden.

Ekologisk hållbarhetsstrateg

För att säkerställa att vi arbetar för att bli en klimatneutral och miljövänlig kommun måste vi ha kompetent personal inom hållbarhetsområdet som aktivt driver förändringsarbetet och ökar kunskapen inom kommunen.

Miljöpartiet var drivande i att en hållbarhetsstrateg med fokus på miljöområdet anställdes under förra mandatperioden. Personen var delaktig i många av de förbättringar som gjordes inom klimat- och miljöområdet. Exempelvis så förbättrade Värmdö sin plats i Aktuell hållbarhets miljöranking av Sveriges kommuner med 197 platser under förra mandatperioden. Sedan hållbarhetsstrategen slutade har platsen inte ersatts och miljö och klimat har inte heller varit prioriterade frågor i kommunen. Värmdö har som ett resultat av det halkat ned med 199 platser i miljöranking. Vill vi driva klimat- och miljöfrågor inom kommunen behöver vi ha dedikerad personal som kan fokusera på området!

Vi avsätter dessutom en pott medel för hållbarhetsstrategen att arbeta med så att viktiga projekt kan realiseras utan att extra medel behöver skjutas till från andra resultatenheter.

Sammanlagt lägger Miljöpartiet 1,35 mnkr extra på en ekologisk hållbarhetsstrateg med miljöbudget.

Kommunens klimatarbete

Under föregående mandatperiod bidrog Miljöpartiet till att Värmdö utvecklades som miljö- och klimatkommun. Bland annat bidrog vi till att viktiga styrdokument togs fram. Klimat- och miljöarbetet behöver dock fortsätta att utvecklas och antagna policys genomföras.

Miljöpartiet de gröna i Värmdö vill därför att en detaljerad handlingsplan tas fram som visar hur Energi- och klimatpolicyns mål och strategier ska uppfyllas. Att denna policy verkställs är av högsta vikt för att kommunen ska lyckas bli en hållbar kommun.

Värmdö kommun behöver fortsätta att minska sina utsläpp och Miljöpartiet vill dessutom att kommunen tar fram ett system för att klimatkompensera kommunorganisationens och de kommunala bolagens nettoutsläpp av växthusgaser. Vi vill även införa ett system med ekonomiska styrmedel eller annan typ av krav på minskade koldioxidutsläpp i organisationen för att minska koldioxidutsläpp från samhällsbetalda transporter. Vi vill också att de kommunala bolagen miljöcertifieras och att den kompetens som skapas inom kommunen kring miljöcertifiering av bolag sprids till andra företag i kommunen.

Ytterligare ett steg för att arbeta med hållbarhet är att ta fram tydliga placeringsdirektiv som utesluter investeringar i verksamheter med stor miljö- och klimatpåverkan eller oetisk inriktning. Kostnaderna för arbetet tas inom Kommunstyrelsens ram.

Det är viktigt att utbilda både tjänstemän och politiker i klimatberedskap. Exempelvis behöver Värmdö bli bättre på att hantera dagvatten och att verka för en god grundvatteninfiltration. Vi föreslår därför en gemensam utbildning för både politik och förvaltning med grundläggande kunskaper om klimatberedskap.

Vi föreslår att kostnaden för merparten av åtgärderna ovan tas inom ram och att nämnden tillskjuts medel för utbildningen. Totalt lägger vi 0,2 mnkr extra på utbildning.

Kollektivtrafik och pilotprojekt båtpendling

Eftersom Värmdö är en geografiskt utspridd kommun är det viktigt att tänka på hur kollektivstråken planeras så att resenärerna erbjuds ett tidsmässigt konkurrenskraftigt alternativ till bilen. Bussen kommer under lång tid framöver att vara det kollektivtrafikslag som passar bäst för att snabbt ta Värmdös befolkning dit de ska. För att kunna anpassa och utveckla kollektivtrafiken så att målet om en fördubblad andel kollektivtrafikresenärer nås, vill vi förstärka kompetensen vad gäller kommunens strategiska, lokala trafikplanering. Vi vill upphandla fortbildning för kommunens planarkitekter inom trafikplanering för att säkerställa kompetensen för strategisk planering av kollektivtrafik i kommunens tätorter.

Dessutom vill vi ta tillfället i akt och teckna stadsmiljöavtal, för att säkra medfinansiering från staten för att förbättra trafikflödet för kollektivtrafiken i kommunen.

Vatten ska inte ses som en barriär och Miljöpartiet vill att vattenvägarna ska återupprättas. Miljöpartiet vill starta flera linjer för båtpendling för Värmdöborna: Ålstäket – Nybrokajen eller Slussen, Gustavsberg – Hålludden – Saltsjöbaden. För att påbörja arbetet vill vi under 2018 starta ett pilotprojekt för båtpendling från Värmdö in till Stockholms stad med syftet att tillsammans med Landstinget på sikt skapa permanenta vattenvägar för våra kollektivtrafikresenärer. En jämförelse kan göras med Ekerös lyckade försök med båtpendling.

Totalt satsar vi 0,8 mnkr extra på området och har också avsatt medel för investeringar i gång- och cykelvägar samt för cykelparkeringar under Tekniska nämnden.

SL-kort som personalförmån

En av de svåraste utmaningarna för att minska på kommunens klimatpåverkan är att minska bilåkandet och göra transporter mer klimatsmarta. För att uppmuntra kommunanställda att resa kollektivt istället för med bil föreslår vi att de erbjuds SL-årskort som löneförmån vid anställning och vid lönesamtal. Miljöpartiet vill dessutom att Värmdö kommun löpande erbjuder tillsvidareanställda och de med tidsbegränsad anställning på minst tolv månader framåt möjligheten att genom nettolöneavdrag köpa SL-årskort.

Bilpooler och samåkning

Under mandatperioden 2010–2014 drev Miljöpartiet igenom att en kommunal bilpool inrättades. Arbetet med att utveckla bilpooler inom kommunen ska fortsätta och bilpooler bör föreslås i samband med exploatering av nya områden. Samåkning ska uppmuntras och kommunen ska bidra med IT-system för samåkning om önskemål finns.

En giftfri vardag, sanering och projekt Rädda Farstaviken

Miljöpartiet de gröna arbetar för en giftfri vardag. Värmdö Kommun upphandlar mycket varor och tjänster och ska alltid ställa tuffa krav för att få bort miljö- och hälsofarliga kemikalier. Kommunens plan för att minska skadliga ämnen ska verkställas och följas upp årligen. Miljöpartiet vill att riktlinjer och förslag på giftfri och kretsloppsbasead inredning, inventarier och material tas fram, i först hand riktat mot förskolor och skolor då barn är särskilt utsatta. Miljöpartiet vill dessutom att Värmdö kommun ska ingå i Kemikalieinspektionens kommunnätverk Giftfri vardag för utbyte och samverkan om kemikaliefrågor.

Att sanera gammal industrimark och giftiga vattenområden som exempelvis Farstaviken ser vi som viktiga åtgärder för att våra medborgare ska kunna vistas i naturen utan att utsättas för skadliga ämnen. Mycket av nybyggnationen i Gustavsberg sker just kring Farstaviken. Det finns också planer på att tillgängliggöra viken än mer för rekreation och uteliv. Vi vill att Farstaviken ska saneras så att det går att bada och ägna sig åt sportfiske i den. Det skulle höja kvaliteten för våra många Gustavsbergsbor. Vi avsätter därför medel för att påbörja arbetet med att sanera viken och vill att Värmdö på nytt undersöker möjligheten att söka statliga bidrag för dess sanering.

Totalt satsar vi 0,7 mnkr extra på minskade gifter, sanering och Farstaviken.

Skydd av värdefull natur

Miljöpartiet värnar Värmdös grönområden och under mandatperioden 2010-2014 tog vi bland annat fram en Naturreservatsplan och en Grönstrukturplan för Gustavsberg. Vi arbetar för att dessa ska verkställas så att värdefull natur skyddas. Både människa och djur ska ges möjlighet att vara i oförstörda naturområden. Gröna kilar och tätortsnära grönområden ska bevaras, biologisk mångfald frodas och skärgårdsmiljön värnas.

Särskilt viktigt är det att skydda **Ekedalsskogen** mot exploatering genom att tidigarelägga arbetet med att göra området till naturreservat. Det är viktigt att snarast utreda om delar av **Hemmesta storskog** är lämpliga att skyddas som naturreservat och vi vill också att naturreservatet i **Horsten-Mälkobborna** skyndsamt bildas.

Vi vill skydda berg och mineralresurser i vår kommun genom att ta fram en policy/plan kring bevarandet av mineralresurser i kommunen med riktlinjer för när en bergstäkt eller större sprängning av berg kan tillåtas och en karta som visar var i kommunen det kan tillåtas.

Vi avsätter 2 mnkr i investeringsbudgeten för att tidigarelägga Ekedalsskogens naturreservat och för att arbeta mer intensivt med naturreservatsbildning samt 5 mnkr för att köpa upp mark med utpekade skyddsvärda biotoper.

Värmdö kommun måste garantera färskvattenförsörjningen

Rent och drickbart vatten är något vi i Sverige ofta tar för givet, framförallt när vi har tillgång till kommunalt VA. Under 2017 var den kommunala dricksvattenförsörjningen i vissa delar av Värmdö utslagen vid två tillfällen. En gång på grund av läckage i närheten av vattentornet, som då snabbt tömdes på hela vattenreserven. Den andra gången i samband med E. coli bakterier i VA-ledningen från Nacka.

Problem med dricksvattenförsörjningen kan också uppstå som en följd av klimatförändringarna. Värmdö hade, i likhet med hela östkusten, låga grundvattenreserver under våren och sommaren 2017 vilket påverkar dricksvattenförsörjningen för fastigheter med enskilt vatten. Det finns många områden i Skärgården där saltvatteninträngning är ett stort problem.

Värmdö kommun måste ta signalerna om dricksvattenproblematiken på än större allvar. Vi vill därför att Kommunstyrelsen får i uppdrag att utvärdera brister och möjliga förbättringar av kommunens färskvattenförsörjning.

SOCIAL HÅLLBARHET

Under mandatperioden har det väckts mycket kritik från både personal och brukare gentemot Värmdös omsorgssektor. Det är ett stort problem! En av kommunens viktigaste uppgifter är att stötta behovande kommuninvånare på bästa möjliga sätt.

Inom Kommunstyrelsen föreslår vi ett flertal åtgärder för att öka den sociala hållbarheten, exempelvis vill vi anställa en social hållbarhetsstrateg, skapa ett socialt årsbokslut, satsa på arbetsmiljön inom framförallt omsorgssektorn, arbeta mer med jämställdhet och HBTQ och bostäder för ekonomiskt svagare grupper.

Totalt satsar vi inom Kommunstyrelsen 5,3 mnkr extra på social hållbarhet. Utöver det föreslår vi betydande åtgärder även inom omsorgssektorn under respektive nämnd.

Social hållbarhetsstrateg

Miljöpartiet vill anställa en social hållbarhetsstrateg inom ram som kan ansvara för det övergripande strategiska arbetet när det kommer till sociala frågor. Den sociala hållbarhetsstrategen ansvarar för att det finns en fungerande kommunikation mellan de olika sektorerna i sociala frågor, samt att den ideella sektorn involveras på de områden där det är lämpligt.

Vi vill dessutom att kommunen, för att skapa en kontinuerlig uppföljning av arbetet med sociala frågor, jämställdhet, mångfaldsfrågor och frågor som rör de olika diskrimineringsgrunderna, ska inrätta ett socialt bokslut som en del av bokslutsprocessen.

Vi avsätter dessutom en pott medel för hållbarhetsstrategen att arbeta med så att viktiga projekt kan realiseras utan att extra medel behöver skjutas till från andra resultatenheter.

Sammanlagt lägger Miljöpartiet 0,5 mnkr extra på aktiviteter kopplade till den sociala hållbarhetsstrategen.

Friskvård och arbetsmiljö inom omsorgssektorn

Värmdö kommun behöver arbeta än mer aktivt med friskvård och arbetsmiljöfrågor, framförallt inom omsorgssektorn. Vår personal är vår viktigaste resurs och våra brukare mår bra av att ha en stabil personalgrupp att relatera till. Att arbeta än mer aktivt med både friskvård och arbetsmiljö ser vi som nödvändigt för att ge en god kvalitet ut mot brukare men också för att kunna effektivisera verksamheterna på sikt.

Totalt satsar vi i Kommunstyrelsen 1 mnkr mer på friskvård och arbetsmiljö. Vi gör dessutom fler direkta satsningar inom omsorgssektorn för att förbättra arbetsvillkoren för vår personal.

Jämställdhet och HBTQ

All verksamhet inom Värmdö kommun ska ske på lika villkor för män och kvinnor, pojkar och flickor. Skattepengarna ska fördelas rättvist mellan könen. Alla kommunens verksamheter ska fungera lika bra för alla oavsett kön, etnicitet, sexuell läggning och ålder.

Jämställdhetspott ska finnas med vid den årliga löneöversynen för att långsiktigt minska de strukturella skillnaderna mellan mans- och kvinnodominerade yrkesgrupper. Könsbaserad uppföljning ska ske av samtliga verksamheter som får kommunal finansiering. Genusbudgetering ska alltid finnas med i verksamheterna för att utvärdera hur stor del av skattemedlen som går till respektive kön. Jämställdhetsintegrering av verksamheterna ska göras för att säkerställa att män och kvinnor får lika behandling och möjligheter.

Miljöpartiet värnar gruppen HBTQ-personer. Miljöpartiet vill riva ner de normer som begränsar och förtrycker människor. Vi accepterar inte diskriminering, osynliggörande och dåligt bemötande av HBTQ-personer. Vi vill skapa ett samhälle där alla har rätt att vara sig själva och respekteras för det. Miljöpartiet i Värmdö vill att en HBTQ-policy ska utarbetas som ska omfatta alla kommunens verksamheter. Dessutom ska alla kommunens blanketter vara HBTQ-neutrala. Vi föreslår också att äldreboendet Gustavsgården HBTQ-certifieras.

Totalt satsar vi i Kommunstyrelsen 1,2 mnkr mer på jämställdhet och HBTQ.

Högre lön efter vidareutbildning

Det är idag svårt att få tag på kvalificerad personal och Värmdö Kommun behöver konkurrera med arbetsgivare inom både offentliga sektorn och det privata näringslivet. Vi behöver bli bättre på att satsa på befintlig personal och låta kompetenta medarbetare vidareutbilda sig för att ta tjänster inom skola och omsorg där utbildning är en positiv eller nödvändig tillgång.

Totalt satsar vi 1 mnkr mer på högre lön efter vidareutbildning.

Rätt till heltid

Det ska vara möjligt att arbeta heltid inom vården och samtidigt ha ett hållbart yrkesliv. Våra anställda ska inte behöva kompensera en dålig arbetsmiljö med att arbeta deltid för att orka. Rätten till en heltidsanställning är en förutsättning för ett jämställt arbetsliv och en trygg ekonomi för den enskilde.

Vi vill att förvaltningen utarbetar en plan kring hur personer som arbetar inom Vård- och omsorgsnämnden ska ges möjlighet till ett gott arbetsliv och samtidigt arbeta heltid. Vi anser att det är en planeringsfråga och föreslår därför att kostnaden tas inom ram.

Vikariepool inom vården

Vi behöver ha kompetent och engagerad personal på samtliga omsorgsboenden inom kommunen och inom hemtjänsten. För att undvika alltför mycket rotation av personal som enskilda brukare träffar föreslår vi att nyttan av en vikariepool inom vården utvärderas. Det

borde dessutom vara ekonomiskt lönsamt att ha en egen vikariepool då kostnaden för att anlita bemanningsföretag är hög.

Totalt satsar vi 0,1 mnkr extra för att starta igång en vikariepool inom Vård- och omsorgsnämnden.

Bostäder till unga och nyanlända

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för bostadsförsörjning men också ansvar för detaljplaneringen av bostadsområden. Miljöpartiet ser det som viktigt att kommunen aktivt arbetar med att ta fram bostäder till de grupper i samhället som har svårare att köpa sitt eget boende. Nyanlända, unga och ensamstående äldre är sådana grupper. Vi vill att Kommunstyrelsens planutskott prioriterar att snabbare utveckla detaljplaner som omfattar bostäder som bättre passar dessa grupper. Vi vill se både fler hyresrätter och fler små bostadsrätter.

Totalt satsar vi 1 mnkr mer på bostäder till unga och nyanlända.

Boenden till äldre och funktionsnedsatta

Det har sedan lång tid tillbaka varit brist på särskilda boenden och LSS gruppboenden i kommunen. Det vill vi råda bot på. Miljöpartiet vill att Värmdö påbörjar projekteringen av ytterligare ett trygghetsboende och ett särskilt boende för äldre och/eller dementa. Vi lägger idag mycket resurser på hemtjänst och kan se att det finns utsatta och sjuka brukare med ett mycket högt antal hemtjänststimmar som skulle känna sig tryggare på ett särskilt boende eller ett trygghetsboende. Att låta brukare med stort hjälpbehov få plats på särskilt boende om denne så önskar är dessutom god hushållning med skattebetalarnas medel. En ekonomisk fördel med trygghetsboende är att det går att centrera fler brukare med behov av hemtjänst på en geografiskt samlad plats. Miljöpartiet ser gärna att trygghetsboenden byggs i anknytning till särskilda boenden.

Miljöpartiet ser även behov av fler LSS-gruppboenden och vill att projekteringen av ytterligare ett LSS-boende påbörjas redan under 2018.

Förbättrad integration av nyanlända

Frågor kring integration behandlas till stor del av Näringslivsnämnden. Kommunstyrelsen har dock utöver det övergripande ansvaret när det kommer till bostadsförsörjning och ansvar för detaljplanering av bostadsområden även det övergripande barn- och ungdomsansvaret.

Att arbeta aktivt för att minska ungdomars risk att hamna utanför samhället ser vi som mycket viktigt. Vi vill verka för att de ensamkommande ungdomarna som kommer till Värmdö får ett bra mottagande i kommunen och snabbt kan hitta sin plats i vårt samhälle. Miljöpartiet vill därför se att Kommunstyrelsen verkar för ett ökat samarbete över kommungränserna, framförallt med Nacka för att skapa meningsfulla aktiviteter för barn, ungdomar och vuxna som kommer från andra länder.

Möjlighet att arbeta lokalt

Att slippa långa pendlingsavstånd är en fråga om livskvalitet. Ett stärkt lokalt näringsliv skapar även ett starkare samhälle. Därför behövs det plats för fler företag i Värmdö, detta gäller såväl kontor som industri och entreprenad.

Kommunen måste ta ansvar för utvecklingen av Ekobacken. Att flytta den tänkta återvinningscentralen från Ekobacken till Kil utan att öppna för annan verksamhet utarmar ytterligare området. Det är en av anledningarna till att vi vill att den planerade

återvinningscentralen och återbruket i Kil ska placeras i Ekobacken. Det skulle dessutom frigöra yta för företagande i Kil – ett område som ligger närmre övriga Stockholmsområdet.

Miljöpartiet vill också se fler kontorshotell i kommunen. Det skulle göra det enklare att arbeta på distans vilket skulle minska pendlandet från Värmdö in mot stan under veckorna.

EKONOMISK HÅLLBARHET

Värmdö kommun har under många år haft en god ekonomi även om soliditeten har varit relativt låg. Trots starka resultat under de senaste åren har investeringar i exempelvis skola samt vård och omsorg inte varit tillräckliga. Under 2015 förbättrades kommunens soliditet väsentligt i samband med försäljningen av 49 % av VärmdöBostäder AB till Rikshem. Miljöpartiet är positiva till affären då den medför ökat utrymme för investeringar framöver i hyresbostäder. Samtidigt försämrades kommunens ekonomiska förutsättningar under 2017 som en konsekvens av Alliansens skattesänkning på 70 öre.

Miljöpartiet anser att den höga skattesänkningen under 2017 var oansvarig, framförallt då vi inte kan se att det har funnits väl genomarbetade besparingsförslag som kunde motivera en så pass omfattande skattesänkning. Miljöpartiet vill verka för att Värmdö Kommun blir en mer effektiv kommunorganisation, där våra anställda trivs och brukare upplever att de får en god service. I takt med att befolkningen växer kommer skatteunderlaget att öka, samtidigt uppskattas antalet kommuninvånare som går i förskola och skola att öka och vi kommer att få fler äldre med omsorgsbehov.

Det är kvaliteten för medborgarna som ska stå i fokus samtidigt som kommunens resurser ska användas så effektivt som möjligt. Verksamheter som återkommande går med underskott ska granskas, ledarskapet ses över och den ekonomiska uppföljningen stödjas från centralt håll. Det går att driva vår kommun på ett mer effektivt sätt och därför föreslår vi en analys av kommunens olika enheter för att få ett bra underlag till framtida effektiviseringar av den kommunala administrationen. Genom att effektivisera verksamheterna uppskattar vi att kommunen kommer att ha betydligt bättre förutsättningar att erbjuda god kvalitet gentemot våra kommuninvånare.

Totalt satsar vi i Kommunstyrelsen 0,5 mnkr extra på en effektiviseringsanalys av omsorgssektorn. Vi flyttar samtidigt över reserven på 5 mnkr direkt till de nämnder där vi ser att den kommer att behövas, 3 mnkr till Socialnämnden i form av en reserv och 2 mnkr till Vård- och omsorgsnämnden.

Långsiktigt hållbar förvaltning

Vi ser att Värmdö kommun under lång tid har valt att skygga för underhållsbehoven i de kommunala fastigheterna och vi vill bryta den trenden. Att förvalta såväl natur, de sociala systemen som kommunal egendom är viktiga delar av en hållbar samhällsutveckling.

Budgeten är utformad så att kvaliteten hos kommunens verksamheter ut gentemot medborgarna ska vara hög. Värmdö kommun ska i samtliga officiella rankingar ha som målsättning att ligga bland landets 50 bästa kommuner. Ökade resurser ska prioriteras till de verksamheter som utifrån medborgarnas perspektiv och i jämförelse med andra jämförbara kommuner i hela landet ligger lågt i måluppfyllelse och/eller resurstilldelning.

Att förvalta kommunens egendom i form av bland annat fastigheter, vägar och mark är en viktig grund för kommunens långsiktiga utveckling och för bibehållen välfärd. Planerat underhåll ska genomföras för att kommunmedborgarnas gemensamma egendom fortsatt ska

vara av god kvalitet. En fortsatt ökande befolkning är att vänta och detta ska i god tid tas höjd för i budgeten vad gäller investeringsmedel till nya verksamhetslokaler.

Värmdö kommun har fått kritik från revisionsbyrån PwC då den långsiktiga planeringen i kommunen är begränsad. Revisorerna menar att kommunen huvudsakligen arbetar utifrån lagstiftningens treåriga krav på budget och planering. Det saknas en genomgripande sammanställning av kommunens ekonomiska utveckling på längre sikt. Revisorerna menar bland annat att det finns behov av att komplettera med fler underlag på längre sikt, bland annat en bedömning av behovsutvecklingen för samtliga verksamheter uttryckt i en långsiktig lokalförsörjningsplan och investeringsbehov på 10-15 års sikt.

Miljöpartiet föreslår därför att Kommunstyrelsen ges i uppdrag att i den årliga befolkningsprognosen ta fram tre scenarion (låg, mellan och hög) med utsikt mot 2035, som innehåller skattningar av behovet av förskoleplatser, antal skolungdomar, funktionsnedsatta, äldre och övriga i behov av service. Samtidigt vill vi att en plan för långsiktiga investeringar tas fram som komplement till den årliga investeringsbudgeten och att det i planen tydligt redogörs för kostnaden för de långsiktiga behov av lokaler som angetts i respektive nämnds lokalplan. Vi vill också att det tas fram tioåriga genomförandeplaner som kopplas till lokalplanerna och till investeringsbudgeten samt att dessa redovisas i delårsrapporten, verksamhetsberättelser och årsredovisningen så att de investeringsbeslut som fattas blir av.

Minskade intäkter i Kommunstyrelsen

Vi föreslår en generell sänkning av ramen i Kommunstyrelsen med 6 mnkr, dessutom föreslår vi att posten kommunikation varumärke/marknad samt säkerhetsfrågor stryks. Värmdö kommun behöver arbeta aktivt med att öka kvaliteten gentemot kommuninvånare och på så sätt öka kommunens anseende. Övriga varumärkesfrågor ska hanteras inom ram i Näringslivsnämnden. Säkerhetsfrågor ska hanteras i Kommunstyrelsen inom ram. Vi föreslår dessutom att reserven i Kommunstyrelsen på 5 mnkr stryks och istället förs över med 3 mnkr som reserv i Socialnämnden och 2 mnkr som extra satsningar i Vård- och omsorgsnämnden.

YRKANDEN

- MP 24** • Kommunstyrelsens budget fastställs för år 2018 i enlighet med de uppgifter som redovisas under Kommunstyrelsen i Miljöpartiets förslag.
- MP 25** • Kommunstyrelsen bemyndigas att förvärva fastigheter inom en ram om 35 mnkr i enlighet med reglemente.
- MP 26** • Kommunstyrelsen ges i uppdrag att kartlägga fastigheter som inte erfordras för den kommunala verksamheten samt återkomma med förslag till avyttring.
- MP 27** • Kommunstyrelsen ges i uppdrag att ta fram en handlingsplan för att Värmdö genom ett tvärsektorielt miljö-, klimat- och energiarbete ska uppnå kommunfullmäktiges klimat- och miljömål.
- MP 28** • Kommunstyrelsen ges i uppdrag att implementera ett tvärsektorielt arbete med integrationen av nyanlända.
- MP 29** • Kommunstyrelsen ges i uppdrag att ta fram programhandlingar för särskilt boende i Pilhamn med byggstart 2018.

- MP 30 • Kommunstyrelsen tilldelas 500 tkr. Medlen reserveras för IOP:er och ska kunna vara sökbara av berörd nämnd inom ramen för den så kallade "Överenskommelsen" för idéburet offentligt partnerskap.
- MP 31 • Kommunstyrelsen uppdras att använda 1 000 tkr för att ge personal inom utbildningsområdet och omsorgsområdet 800 kr i lönepåslag efter genomförd utbildning som leder till behörighet som barnskötare, undersköterska, lärare eller fritidspedagog.
- MP 32 • Kommunstyrelsen uppdras genomföra en jämställdhetsanalys inom styrelsens verksamhetsområden, och återrapportera till fullmäktige i samband med bokslut för 2018. Arbetet finansieras med 200 tkr som ett engångsbelopp.
- MP 33 • Kommunstyrelsen uppdras att använda 700 tkr för att ta fram en plan för sanering av Farstaviken. Planen ska vara kommunfullmäktige tillhanda senast 30 juni 2018. Vidare uppdras Kommunstyrelsen att på nytt undersöka möjligheten att söka statliga bidrag för sanering av Farstaviken, då nya förutsättningar gäller jämfört med förra gången.
- MP 34 • Kommunstyrelsen uppdras genomföra ett försök med vikariepool inom omsorgssektor, 100 tkr reserveras för ändamålet. Resultatet av försöket redovisas i samband med bokslut 2018.
- MP 35 • Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram en detaljerad handlingsplan som visar hur Energi- och klimatpolicyns mål och strategier ska uppfyllas.
- MP 36 • Kommunstyrelsen får i uppdrag att utvärdera hot mot och brister i kommunens färskvattenförsörjning och ta fram en åtgärdsplan.
- MP 37 • Kommunstyrelsen får i uppdrag ta fram tydliga placeringsdirektiv som utesluter investeringar i verksamheter med stor miljö- och klimatpåverkan samt oetiska placeringar.
- MP 38 • Kommunstyrelsen får i uppdrag att väsentligt minska de kommunala verksamheternas klimatpåverkan genom att...
...sänka elförbrukningen med 10%,
...ta fram ekonomiska styrmedel för att minska koldioxidutsläpp från egna transporter,
...klimatkompensera kommunorganisationens nettoutsläpp av växthusgaser.
- MP 39 • Kommunstyrelsen får i uppdrag att förhandla fram ett stadsmiljöavtal för att få statligt stöd för att förbättra framkomligheten för kollektivtrafiken i kommunen.
- MP 40 • Kommunstyrelsen får i uppdrag att i enlighet med den antagna Grönstrukturplanen för Gustavsberg skapa ett leddokument för hur grönska hanteras och skyddas i stadsbygget som ska användas i genomförande och byggskede.
- MP 41 • Kommunstyrelsen får i uppdrag att tidigarelägga bildandet av naturreservat av Ekedalsskogen.
- MP 42 • Kommunstyrelsen får i uppdrag att snarast utreda om delar av Hemmesta storskog är lämpliga att skyddas som naturreservat.

- MP 43** • Kommunstyrelsen får i uppdrag att...
... anmäla kommunen till Kemikalieinspektionens kommunnätverk Giftfri vardag för utbyte och samverkan om kemikaliefrågor
... riktlinjer och förslag på giftfria och kretsloppsbaseade inredningar, inventarier och material tas fram, i först hand riktade mot förskolor och skolor då barn är särskilt utsatta
... att kommunens upphandlingar ställer tydliga krav på giftfria upphandlingar.
- MP 44** • Kommunstyrelsen får i uppdrag att...
... erbjuda kommunanställda SL-årskort som en löneförmån vid anställning och att Värmdö Kommun vid lönesamtal har med SL-årskort som en förmån som kan diskuteras
... Värmdö Kommun löpande erbjuder tillsvidareanställda och de med tidsbegränsad anställning på minst tolv månader framåt möjligheten att genom nettolöneavdrag köpa SL-årskort.
- MP 45** • Kommunstyrelsen kompletterar kommunens årliga uppföljningsarbete med ett socialt bokslut som komplement till det ekonomiska bokslutet och miljöbokslutet. Socialt bokslut införs från och med 2018.
- MP 46** • Att en HBTQ-policy ska utarbetas och omfatta alla kommunens verksamheter och alla kommunens blanketter ska vara HBTQ-neutrala.
- MP 47** • Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samarbete med närliggande kommuner starta ett integrationsprojekt för nyanlända ungdomar. Arbetet förväntas ske inom ramen för kommunstyrelsens ungdomsansvar.
- MP 48** • Kommunstyrelsen får i uppdrag att...
...i den årliga befolkningsprognosen ta fram tre scenarion (låg, mellan och hög) med utsikt mot 2035, som innehåller skattningar av behovet av förskoleplatser, antal skolungdomar, funktionsnedsatta, äldre och övriga i behov av service
... en plan för långsiktiga investeringar tas fram som komplement till den årliga investeringsbudgeten och att det i planen tydligt redogörs för kostnaden för de långsiktiga behov av lokaler som angetts i respektive nämnds lokalplan. Planen ska visa olika scenarier vad gäller befolkningsutveckling och hög-/ låg konjunktur, höjd eller bibehållen ränta m.m
... att se till att det tas fram tioåriga genomförandeplaner som kopplas till lokalplanerna och investeringsbudgeten samt att dessa redovisas i delårsrapporten, verksamhetsberättelser och årsredovisningen så att de investeringsbeslut som fattas blir av
- MP 49** • Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda hur vi kan snabba på utbyggnaden av fiber i de mer glesbebyggda delarna av kommunen.

Driftbudget 2018 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2017	255 374	-101 945	153 429
Förändringar enl KD:s underlag	26 031	-2 019	24 012
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Tillägg lön och inflation	2 544	-1 019	1 525
PFO-projekt och övriga planprojekt	4 200		4 200
Kapitalkostnader	1 200		1 200
Kommunikation varumärke/marknad samt säkerhetsfrågor	1 100		1 100
Digital agenda	3 000		3 000
Höjd plantaxa planavtal		-1 000	-1 000
Justering interhyror	-513		-513
Återföring Miljömiljon	-1 000		-1 000
<i>Varav tillfälliga medel:</i>			
Projekt SeaStop	2 200		2 200
Reserv	5 000		5 000
PEX Ingarökryssset samt sanering	2 500		2 500
Combine	3 000		3 000
Upphandling ekonomisystem m fl	2 800		2 800
Kommundirektörens underlag till budget 2018	281 405	-103 964	177 441
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Kommunikation varumärke/marknad samt säkerhetsfrågor	-1 100	0	-1 100
Lönepåslag efter vidareutbildning inom skola och omsorg	1 000	0	1 000
Jämställdhetspott	1 000	0	1 000
Jämställdhetsanalys	200	0	200
Friskvård och arbetsmiljö inom omsorgssektorn	1 000	0	1 000
Anställning två hållbarhetsstrateger	350	0	350
Åtgärder social hållbarhet	500	0	500
Åtgärder ekologisk hållbarhet	1 000	0	1 000
Överenskommelsen gällande IOP:er	500	0	500
Ramsänkning	-6 000	0	-6 000
<i>Varav tillfälliga medel:</i>			
Bostäder till unga och nyanlända	1 000	0	1 000
PEX Ingarökryssset samt sanering	-2 500	0	-2 500
PEX Ingarökryssset	1 200	0	1 200
Sanering och projekt rädda Farstaviken	2 000	0	2 000
Pilotprojekt båtpendling	800	0	800
Effektiviseringsanalys	500	0	500
Försök vikariepool	100	0	100
Utbilda klimatberedskap	200	0	200
Reserv	-5 000	0	-5 000
S:a MP ändringar	-3 250	0	-3 250
MP:s förslag till budget 2017	278 155	-103 964	174 191

KOMMENTARER

- Kommunstyrelsens medel för jämställdhetspott om 1000 tkr används för att utjämna inkomstskillnader mellan kvinnodominerade yrken och mansdominerade, där utbildningsnivå och arbetsbelastning är jämförbara.
- Kommunstyrelsen får 500 tkr i medel reserverade för satsningar på arbetsmiljö och friskvård inom omsorgssektorn, för att förbättra det förebyggande arbetet och öka frisknärvaron.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att anställa två hållbarhetsstrateger, en för miljöfrågor och en för sociala frågor. Styrelsen uppdras att använda 350 tkr för att täcka en halvårseffekt av den ena tjänsten, och förväntas täcka den andra inom ram.

Vidare uppdras kommunstyrelsen avsätta 1 500 tkr för insatser relaterade till ekologisk och social hållbarhet.

- De som arbetar inom omsorgssektorn ska beredas möjlighet till heltidsarbete, om de så önskar. Då det främst är en planeringsfråga, förväntas inga tillkommande kostnader.
- Under året ska kommunstyrelsen säkerställa kompetensen för strategisk planering av kollektivtrafik i kommunens tätorter genom att upphandla fortbildning för kommunens planarkitekter i området. Kostnaden för detta förväntas täckas inom Kommunstyrelsens ram.
- Kommunstyrelsen ska tillse att rutiner implementeras för att säkerställa att bilpooler föreslås i samband med exploatering av nya områden. Kommunstyrelsen ska också säkerställa att kommunen bidrar med IT-system för samåkning om önskemål finns.
- Kommunstyrelsen förväntas behandla de områdesbestämmelser för bevarandevärda kulturmiljöer, som tagits fram av samhällsplaneringskontoret och varit på samråd, senast i mars 2018, så att fullmäktige snarast får möjlighet att besluta i ärendet.
- Kommunstyrelsen ska i samråd med Vård- och Omsorgsnämnden förbereda projekteringen av ett antal nya boenden: Ytterligare ett särskilt boende, så att projektering av detta kan påbörjas efter att det särskilda boendet i Pilhamn är färdigställt, ytterligare ett trygghetsboende, samt ytterligare ett LSS-boende. I den förberedande fasen ska tillgång till befintliga boenden i olika kommundelar tas i beaktande, så att samhällsservice är tillgänglig i hela kommunen. I andra hand ska möjlighet för pendling med kollektivtrafik vara en tungt vägande faktor, för att säkerställa att personal kan ta sig till arbetsplatsen på ett smidigt sätt.
- Kommunstyrelsen ska planera för kontorslokaler i samband med detaljplanen för Ingarökrysset.
- Värmdö kommun ska i samtliga officiella rankingar ha som målsättning att ligga bland landets 50 bästa kommuner.
- Kommunstyrelsens bruttoram sänks med 6 000 tkr jämfört med Alliansens förslag. Motiveringen till detta är att kommunstyrelsen återkommande har stora överskott, som bättre kan användas i olika utpekade projekt. Vidare dras den föreslagna reserven om 5 000 tkr in, för att användas till utpekade åtgärder som skapar bättre förutsättningar för verksamheterna i omsorgssektorn.

UTBILDNINGSNÄMND

Skolan ska ge alla barn i Sverige från förskoleklass till gymnasiet en bra utbildning som ger barnen den kompetens och trygghet som krävs för att utvecklas till självständiga individer i vårt samhälle. Vår skola ska vara en likvärdig och inkluderande skola där elever med större behov ges det stöd de behöver. Det blir extra viktigt nu när många nyanlända familjer och ensamkommande barn kommer till Sverige från krigsdrabbade platser. Integrationen börjar i skolan. Det är i förskolan och skolan som barnen, oavsett sin bakgrund, ska ges nya möjligheter och livschanser. Miljöpartiets mål är att alla barn och elever ska känna sig trygga, ges arbetsro och må bra i förskola och skola. Deras förutsättningar att inhämta kunskaper ska förbättras och både förskola och skola ska vara miljö- och klimatmässigt hållbara.

Miljöpartiet vill att alla elever i årskurs 9 ska nå kunskapskraven och det kräver att vi satsar på fler högskoleutbildade förskollärare, lärare och fritidspedagoger. Värmdö kommun har i flera år haft betydligt lägre kostnader per elev i förskoleklass och i grundskolan än vad skolor i Stockholms län och riket i övrigt haft. Vi ser nu i den senaste budgetuppföljningen att skillnaden har ökat. Det gäller även kostnaden per barn på fritidshem. Det finns också fortsatt negativa skillnader i kostnader per barn i Värmdö kommuns förskolor i jämförelse med både Stockholms län och riket i övrigt.

Miljöpartiet ser en stor risk med den generellt låga skolpengen och menar att Värmdö kommun inte kommer att ha råd att anställa tillräckligt många lärare, förskollärare, pedagoger och skolpsykologer/kuratorer. Vi måste vända på den här negativa trenden som slår mot våra barns möjligheter till utveckling och lärande. Miljöpartiet vill därför öka ersättningsnivåerna för att behålla och rekrytera behörig personal inom alla delar av förskola, skola och fritids. Vi vill få en ökad likvärdighet genom olika differentierade ersättningar och fortsätta stärkandet av resurserna till skolan med såväl generella påslag som differentierade.

Elever i grundskola och i gymnasium behöver beredas plats i skolorna på hemmaplan. Vi ser att alltför många elever väljer att åka till Nacka och Stockholm för att gå i skola där. Miljöpartiet vill att Värmdö kommuns skolor ska vara det bästa alternativet för våra elever. Därför behöver vi satsa på en skola av hög kvalitet med många behöriga lärare, pedagoger, psykologer etc. Det är dessutom positivt för elever att ha nära till sin skola då det minskar restiden samtidigt som det ger mer tid över till läxläsning och fritid på hemmaplan. Minskat resande, framförallt med bil, har dessutom en positiv effekt på miljön.

Värmdö är också en skärgårdskommun som har beslutat om att behålla sina förskolor och skolor på öarna i den mån det är möjligt. Värmdö Skärgårdsskola kräver speciella förutsättningar för att klara sin verksamhet och bibehålla en hög kvalitet. Miljöpartiet värnar om att Skärgårdsskolan finns kvar och utvecklas vidare - med skolor ute på våra öar får vi en levande skärgård.

Skolkommitté - Vision om Värmdös skolor

Skolan är en viktig del av vårt samhälle, där skapas förutsättningar för barn och ungdomars framtid. Vi behöver se över vilka insatser som kan göras för att skapa en attraktiv skola i Värmdö med gott rykte. Rätt satsningar behöver göras redan i grundskolan för att våra elever senare i livet ska ha möjlighet att komma in på gymnasieprogrammen.

Miljöpartiet vill också satsa på och utveckla gymnasieskolan i Värmdö kommun. Endast 16 % av gymnasieeleverna går i någon av Värmdös två kommunala gymnasieskolor, över 20 % av

gymnasieeleverna fullföljer inte sin gymnasieutbildning och hela 30 % går inte klart gymnasiet på tre år. Värmdö kommuns gymnasium har inte lyckats locka tillräckligt många elever till basutbildningarna och under senare år har vissa av dessa lagts ned. I takt med att befolkningen växer i Stockholms län kommer det bli svårare för Värmdöelever att komma in på gymnasieskolor i andra kommuner och vi behöver därför öka kvaliteten på gymnasium i kommunen och göra dessa mer attraktiva. Vi har dessutom flera näringar i Värmdö kommun som har svårt att få personal med rätt kompetens. Genom att identifiera arbetsmarknadens behov och försöka matcha den med bra gymnasieutbildningar i vår kommun kan våra ungdomar få arbete samtidigt som vi bidrar till att utveckla vårt näringsliv och samhälle.

Miljöpartiet vill att Utbildningsnämnden tillsätter en skolkommitté med uppgift att ta fram en vision och en plan för hur vi vill att vår framtida skola i Värmdö kommun ska utvecklas. Vi föreslår därför att en parlamentarisk skolkommitté tillsätts där samtliga partier i Utbildningsnämnden är representerade.

Högre löner inom förskola och skola

Miljöpartiet anser att kompetenta pedagoger är det som skapar bäst trygghet och inläring hos barn och elever och vill därför satsa extra på personalen i Värmdös skolor. Vi skjuter till ytterligare en halv procent för att höja lönerna i verksamheterna och landar då på 1,5 % i kompensation för ökade löner och inflation.

Utöver det vill vi öka det socioekonomiska tillägget till förskola och skola för att öka möjligheten att ha bra pedagoger i mer utsatta områden. Vi satsar även extramedel till små enheter, som Skärgårdsskolan och Kyrkskolan, för att behålla och attrahera kompetent personal. Miljöpartiet ser även att en större satsning behöver göras på högstadiet för att öka elevernas kunskapsnivå och skjuter därför till ytterligare medel till ökade löner till lärare på högstadiet.

Det är idag brist på förskollärare och fritidspedagoger i Stockholmsområdet. Miljöpartiet vill därför satsa extra på att redan anställda barnskötare ska kunna vidareutbilda sig till förskollärare och att personal på fritids utbildar sig till fritidspedagoger.

Totalt satsar vi netto 11,4 mnkr extra på förskolan och skolans personal.

Ökade medel till resursgrupperna autism och asperger

Miljöpartiet ser att budgeten för barnen i resursgrupperna återkommande är underbudgeterad. Miljöpartiet vill fortsatt tillföra extra medel för att barn med olika funktionsnedsättningar ska få samma möjligheter som andra barn, det gäller särskilt barn i resursgrupper med autism, asperger eller liknande funktionsnedsättningar.

Totalt satsar vi 1 mnkr extra på resursgrupperna autism och asperger.

Skolskjuts och hållbar miljö

Miljöpartiet vill att såväl förskola som mindre skolor ska finnas nära hemmen. De transporter som ändå måste ske till och från skolan ska helst ske med skolskjuts eller på trygga gång- och cykelvägar. Ur ett miljö- och säkerhetsperspektiv vill vi att det ges förutsättningar för föräldrar att prioritera skolskjuts eller SL-buss för sina barn istället för att färdas med egna bilar. Avståndsgränserna för skolskjuts ska minska och att få åka med i mån av plats är en självklarhet. Barnen som har beviljats skolskjuts ska ges möjlighet till skolskjuts även efter fritids, så att de kan stanna kvar med sina kompisar och även ta del av den pedagogiska verksamheten som fritids erbjuder.

Kommunen och barnens föräldrar behöver ta ett större gemensamt ansvar när det gäller hur barnen, från och med förskolan och upp till årskurs 9, tar sig till och från sina förskolor/skolor/fritids. Kommunen skapar förutsättningarna och bör därför initiera lokala samarbeten med föräldrar inom de områden som har trafikfarliga vägar. Kommunen bör även ta initiativ till samåkning. Miljöpartiet stödjer förslag om flexibel skolstart och förespråkar även vandrande skolbussar som är ett organiserat resande till skolan där föräldrar turas om att följa egna och andras barn till fots eller cyklandes. Miljöpartiet värnar miljön och genom att införa fler skolbussar kommer många färre privata bilar köra omkring i vår kommun.

Totalt satsar vi 2 mnkr extra på skolskjuts.

Elevhälsa

Elevhälsan har alltmer kommit i fokus då andelen elever som mår dåligt ökar. Orsakerna till detta är mångfasetterade och kan handla om svårigheter i familjeförhållanden. Men kan även ha sitt ursprung i skolan och hur barnen fungerar med varandra. Utfrysning, mobbing och inlärningssvårigheter som leder till beteendeproblem är några exempel. Barn med svårigheter behöver ibland stöd av BUP och socialtjänst – andra kan få hjälp inom skolans ram. Arbetet med elevhälsa måste prioriteras!

Miljöpartiet vill initiera ett projekt för att stärka det förebyggande arbetet för barn och ungdomars psykiska hälsa i ett samarbete mellan skola och kommunens socialtjänst. Projektet ska vara inriktat på att möta utsatta unga, för att på ett så effektivt sätt som möjligt främja den psykiska hälsan. Idag hyr Värmdö kommun in skolpsykologer vid behov och då tappar man delar av det förebyggande arbete som är nödvändigt. Vi vill bygga elevvården med psykologer och kuratorer som ska finnas på plats i skolan för att hjälpa och stötta den ordinarie skolpersonalen att tillsammans med föräldrar hitta lämpliga åtgärder.

Totalt satsar vi 1 mnkr extra på elevhälsan.

Förebyggande arbete mot kränkningar och mobbing

Att skapa en trygg arbetsmiljö för alla våra barn och elever är en av förskolan och skolans viktigaste uppgifter. Skolan är en plats för lärande där elever har rätt att känna sig trygga och kunna arbeta i en positiv skolmiljö med goda relationer och ett tillitsfullt klimat. Därför är det oroväckande att antalet anmälningar om kränkande behandling ökat dramatiskt i Värmdö kommuns skolor de senaste åren och att vi saknar kunskaper om de bakomliggande orsakerna.

Förvaltningen har under senaste året tagit fram ett system för rapportering av diskriminering och kränkande behandling där utredningsansvaret ligger hos förskolechef och rektor. Hela processen är individinriktad och sker inom respektive förskola/skola. Det är ett steg på vägen men det blir svårt att få en övergripande bild vilket gör det svårare att förebygga problemen.

Miljöpartiet vill att man nu tar ytterligare ett steg och vi föreslår därför att samtliga anmälningar också skickas till skolförvaltningen centralt. Vi vill att skolförvaltningen därefter sammanställer och bearbetar materialet. Den statistik som genereras kan sedan användas i syfte att förebygga och vidta åtgärder på ett systematiskt sätt. Ett sådant verktyg kan visa på mönster som t.ex. kränkningar på skolgård, i omklädningsrum eller i sociala medier där näthat har blivit alltmer förekommande.

Totalt satsar vi 0,5 mnkr extra på förebyggande arbete mot kränkningar och mobbing.

Tema jämställdhetsår

Vårt samhälle står inför stora utmaningar. Detta gäller såväl ekonomiskt, som socialt och ekologiskt. En av utmaningarna är kampen för ett samhälle där alla är lika mycket värda, och där alla unga får en chans till en god start i livet. Här har skolan en viktig funktion att fylla genom att skapa villkor som ger elever en jämlik skola, med respekt för varje individs behov och möjligheter att kunna utveckla sin självständighet under trygga förhållanden.

Vi vet att unga kvinnor ofta utsätts för sexuella kränkningar, såväl i skolmiljön som på fritiden. Genom att satsa extra på ett jämställdhetslyft i Värmdös skolor skulle vi kunna förbättra förutsättningarna för dessa unga kvinnor.

Miljöpartiet vill därför att 2018 utses till ett temaår för jämställdhet i Värmdös skolor. Under temaåret vill vi att Värmdös lärare ges möjlighet till fortbildning i jämställdhetsfrågor och att särskilda resurser anslås för en översyn av läromedel utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Vi vill också att fokus läggs på jämställd tillgång till resurser i skolan, såväl under lektionstid som på raster.

Totalt satsar vi 0,5 mnkr extra på jämställdhet i skolan.

En grön skola

Miljöpartiet vill se en Grön tråd i utbildningen. Natur- och utomhuspedagogik i alla stadier, säkrade övergångar mellan skolformer, bättre studievägledning, mer rörelse, elevaktiv undervisning och ökade inslag av kreativ och skapande undervisning.

Skolskogar är ett viktigt inslag för att öka kunskapen om naturen, dess ekosystem och en hållbar utveckling. En skolskog är dessutom ett utmärkt redskap för att öka intresset för friluftsliv. Kommunens skolor och merparten av förskolorna bör ha tillgång till en skolskog i närheten som enkelt går att nyttja för friluftsverksamhet och undervisning.

Maten ska vara ekologisk, gärna närproducerad och skolorna ska uppmuntras till egen odling och kretsloppstänkande. Genom att minska matsvinnet kan vi förbättra klimatet och samtidigt se till att skolans ekonomiska medel inte slängs direkt i soptunnan. Miljöpartiet vill även se mer vegetarisk mat i skolan, det är bra både för hälsan och klimatet. Dessutom kostar vegetarisk mat mindre vilket gör att det går att öka andelen ekologiska livsmedel utan att skjuta till mer resurser. Processen att ställa om till ett mer klimatvänligt skolkök och tankesätt kommer dock att kosta och därför skjuter vi till extra medel.

Långsiktig hållbarhet med färre farliga kemikalier i byggnader och inventarier samt mer hållbara trafikflöden till, från och vid våra skolor är en nödvändig utveckling.

Grön Flagg är ett skolnätverk för hållbar utveckling som genom miljöutbildning av barn och ungdomar skapar framtidstro och handlingskraft! Miljöpartiets målsättning är att samtliga förskolor och skolor i Värmdö kommun ska vara grön flaggcertifierade senast 2020. På initiativ från Miljöpartiet har Utbildningsnämnden antagit en gemensam målsättning att följa upp och aktivera arbetet med Grön Flagg i våra förskolor och skolor.

Totalt satsar vi 0,7 mnkr extra på en hållbar skola.

Bevara Ekedalsskolan

Miljöpartiet vill bevara Ekedalsskolan i Ekedal! Det har inte tidigare varit tal om att lägga ned den mycket populära skolan och vi kan inte se att det finns medborgarstöd för ett sådant förslag. Vi vill att skolan omgående rustas upp så att barn och pedagoger får en ändamålsenlig skola att vistas och utvecklas i.

Vi tidigare lägger investeringen och avsätter 160 mnkr för både 2018 och 2019 utöver de 80 mnkr som redan är avsatta till en total summa på 400 mnkr för en skola i Ekedal. Miljöpartiet är även positiva till en skola i Charlottendal men ser inte behovet av den under kommande treårs period.

Bokbussen

Miljöpartiet vill investera i en ny, modern bokbuss för alla de barn som inte har tillgång till bibliotek i förskolan i Värmdö kommun. Den tidigare bokbussens huvudsakliga målgrupp var förskolor och andelen lånade barnböcker uppgick under 2015 till 92 %. Bokbussen besöktes av 23 förskolor med ett intervall på två till fyra veckor. Även skolor som hade långt till bibliotek nyttjade bokbussen. Bokbussen har inte kunnat ersättas med annan verksamhet i motsvarande grad.

Vi vet att barn som blir lästa för utvecklar hjärnan och har dubbelt så stort ordförråd när de börjar skolan som barn som inte har blivit lästa för. Barnet tränar dessutom sin läsförståelse genom att pratar om det som har lästs för denne. Tänk när bokbussen kommer, mycket efterlängtd och populär, fylld med böcker som barnen själva kan botanisera och välja bland. Bokbussen kan också användas på andra sätt t. ex under sommarlov för barn som stannar hemma.

Totalt satsar vi 0,2 mnkr extra i driften på en bokbuss och lägger 3 mnkr i investeringen.

YRKANDEN

- MP 50** • Utbildningsnämndens budget fastställs för år 2018 i enlighet med de uppgifter som redovisas under Utbildningsnämnden i Miljöpartiets förslag.
- MP 51** • Utbildningsnämnden ges i uppdrag att upplysa vårdnadshavare om vilka övriga stödinsatser elever med behov av särskilt stöd kan nyttja vid ett gynnande beslut.
- MP 52** • Peng fastställs för verksamheter inom nämndens ansvarsområde enligt Miljöpartiets förslag (se bilaga 3).
- MP 53** • Uppräkning av programpriser samt prislista för gymnasieskolan 2018 antas, i enlighet med rekommendation från Storsthlm's styrelse.
- MP 54** • Uppräkning av strukturtillägget inom gymnasieskolan 2018 antas, i enlighet med rekommendation från Storsthlm's styrelse.
- MP 55** • Utbildningsnämnden får i uppdrag att utreda en tilläggsersättning för små skolenheter. Det nya ersättningssystemet ska läggas fram för beslut i fullmäktige i april 2018, för att kunna träda i kraft från höstterminen 2018. För finansiering av stödet anslås 1 000 tkr netto, som en halvårseffekt för 2018.
- MP 56** • Nämnden uppdras stärka arbetet med elevhälsa i skolan, och tillskjuts 1 000 tkr för ändamålet.
- MP 57** • Nämnden får i uppdrag att tillsätta en skolkommitté för att tillsammans ta fram en vision och en plan för hur vi vill att vår framtida skola i Värmdö ska utvecklas. Kommitténs arbete ska rapporteras till fullmäktige under våren 2019.

- BP 58 • Att nämnden tar fram ett mer utarbetat digitalt rapporteringssystem rörande diskriminering och kränkande behandling och rapporterar löpande i enlighet med Miljöpartiets motion om att förebygga kränkande behandling. Kostnaden tas inom ram.
- MP 59 • Att samtliga kommunala förskolor och skolor ska vara grön flaggcertifierade till senast 2020.

Driftbudget 2018 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2017	2 119 015	-979 200	1 139 815
Förändringar enl KD:s förslag	101 090	-56 448	44 642
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Tillägg lön och inflation	21 649	-10 254	11 395
Volymförändring förskoleverksamhet	15 107	0	15 107
Volymförändring grundskola	2 000	0	2 000
Volymförändring gymnasium	368	0	368
Volymförändring nyanlända	2 879	0	2 879
Mattesatsning årskurs 4-6	2 000		2 000
Kapitalkostnader	1 800		1 800
Justering internhyror	9 393		9 393
Rameffekter av reviderad budget 2017	46 194	-46 194	0
Återföring giffria leksaker 10 tkr per förskola	-300		-300
Kommundirektörens underlag till budget 20	2 220 105	-1 035 648	1 184 457
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Generell uppräknings av lärarlöner	10 825	-5 127	5 698
Socioekonomiskt tillägg förskola och skola	2 000	-947	1 053
Skolpengshöjning högstadiet	3 100	-1 468	1 632
Ökat stöd små enheter	1 000	0	1 000
Vidareutb. barnskötare till förskollärare/fritidspedagoger	2 000	0	2 000
Satsning resursgrupper autism/asperger	1 000	0	1 000
Skolskjuts	2 000	0	2 000
Elevhälsa	1 000	0	1 000
Bokbussen	200	0	200
<i>Varav tillfälliga medel:</i>			
Förebyggande arbete mot kränkningar och mobbing	200	0	200
Tema jämställdhetsår	500	0	500
Omställning till mer ekologisk och vegetarisk mat	500	0	500
Minska gifter i förskola och skola	200	0	200
S:a MP ändringar	24 525	-7 542	16 983
MP:s förslag till budget 2018	2 244 630	-1 043 190	1 201 440

KOMMENTARER

- Tillägg för lön och inflation räknas upp med ytterligare 0,5 % för att erbjuda bättre anställningsvillkor för skolan, förskolan och fritidshemmens personal till en beräknad

nettokostnad av 5 698 tkr. Detta innebär att den generella uppräknigen i utbildningssektor är 1,5% i Miljöpartiets förslag.

- I Miljöpartiets förslag till skolpeng räknas det socioekonomiska tillägget för förskola, likaväl som den socioekonomiska differentieringen för grundskola upp med 12,5%.
- Skolpengen för högstadiet har under mandatperioden endast räknats upp med de små tilläggen för lön och inflation. Miljöpartiet föreslår att de kompenseras med en ytterligare uppräkning på 2,5% (totalt en skolpengshöjning på 4% för år 2018).
- Nämnden tillskjuts 2 000 tkr för att inrätta en fortbildningspeng för barnskötare som fortbildar sig till förskollärare eller fritidspedagoger, i syfte att säkra rekryteringen av kompetent personal till förskolor och fritidshem i kommunen.
- Nämnden tillskjuts 1 000 tkr för resursgrupper för elever med autism/asperger och andra liknande diagnoser.
- Nämnden tillskjuts 2 000 tkr för att korta avståndsgränserna för skolskjuts, låta barnen åka skolskjuts efter fritids och nyttja SL buss med hänsyn till mognad och ålder.
- Nämnden får 200 tkr i driftbidrag och 3 000 tkr i investeringsmedel för att införskaffa en ny bokbuss och i samarbete med kommunens bibliotek säkerställa tillgång till biblioteksfunktionen för förskolor och små skolenheter belägna i kommunen.
- Nämnden arbeta mer aktivt med förebyggande arbete mot kränkande behandling och mobbing. Kostnaden tas inom ram.
- Nämnden tillskjuts 500 tkr i enlighet med Miljöpartiets motion om ett jämställdhetslyft i skolan.
- Nämnden tillskjuts 500 tkr för att finansiera en omställning till en högre andel ekologisk mat i skolan.
- Nämnden tillskjuts 200 tkr för arbete med att minska giftigt material och inventarier i förskolor i enlighet med Miljöpartiets motion om Giftfria förskolor och Naturskyddsföreningens åtgärdsförslag Operation giftfri förskola. Redovisning till kommunfullmäktige förväntas senast april 2018.

KULTUR- OCH FRITIDSNÄMND

Miljöpartiet vill arbeta för ett rikt kultur- och fritidsutbud i Värmdö. Öarna där vi lever är såväl en anrik kulturbygd som ett populärt resmål för turister. Vi har ett mycket aktivt föreningsliv på idrottsidan och samtidigt ett mycket livaktigt konstnärskollektiv. Värmdö bjuder oss invånare på många möjligheter att fördjupa oss i de områden som engagerar oss. Det är en utmaning för oss politiker att hitta sätt att uppmuntra mångfalden och kvaliteten utan att göra oss själva till smakdomare. Därför är det vår förhoppning att kulturhuset i hamnen kommer att utgöra en rik mylla för nästa generation engagerade kulturpersonligheter, när det färdigställs för inflyttning.

Vi uppskattar det arbete förvaltning och politik har lagt ned på både jämställdhet och HBTQ och har till årets budget inte lagt extra satsningar på det. Vi känner oss helt enkelt trygga med att det goda arbetet kommer fortsätta utvecklas inom nämndens ram.

Kulturskoleundervisning i hela Värmdö

Idag sker kulturskoleundervisningen i Gustavsberg och barn och ungdomar från andra delar av Värmdö behöver ta sig till huvudorten för att kunna delta. Värmdö har samtidigt en rik kulturmiljö och fina skollokaler på andra orter än Gustavsberg och Miljöpartiet vill gärna se att kulturskoleundervisning sker på fler platser i kommunen, exempelvis i Hemmesta, Brunn och Stavnäs/Djurö. Vi avsätter därför medel för pendling och OB-tillägg för personalen i kommunens kulturskoleverksamheter.

Totalt lägger vi 0,25 mnkr extra på Kulturskoleundervisning.

Aktivt friluftsliv

En stor andel Värmdöbor uppskattar friluftslivet och möjligheten till rekreation i naturen. Miljöpartiet vill säkerställa att tätortsnära grönområden samt andra viktiga rekreationsområden i naturen förvaltas väl för dagens medborgare och för kommande generationer. Vi har därför drivit på att både en Naturreservatsplan för Värmdö och en Grönstrukturplan för Gustavsberg har tagits fram. För att säkra ett systematiskt arbete med friluftslivet vill vi att kommunen tar fram en friluftspolicy och en friluftspan samt att Kultur- och Fritidsnämnden instiftar ett friluftsråd där föreningar och organisationer inom friluftslivet ingår för att gemensamt besluta om årliga viktiga satsningar inom friluftslivet.

Totalt lägger vi i Kultur- och fritidsnämnden 0,5 mnkr extra på friluftslivet. Utöver det lägger vi investeringsmedel för att tidigarelägga bildandet av Ekedalsskogens naturreservat och för att påskynda arbetet med naturreservatsbildning generellt.

Internetcafé för barn i mellanstadiet

För gruppen barn i mellanstadieålder är utbudet av fritidsaktiviteter av social karaktär begränsat. Främst är det frågan om idrottsverksamhet, som i den åldern börjar bli mer tävlingsinriktad så att barn som inte hör till klubbens bättre förmågor tenderar att sluta. Scouterna har också en bra verksamhet för mellanstadiebarn, som vi från kommunens sida stöder, men de har en begränsad möjlighet att ta emot intresserade barn och det är på grund av ledarbrist kö för att få delta i scout. Samtidigt som barn i åldern 10-12 är mer självständiga än tidigare generationer, finns ett mindre socialt utrymme för dem att röra sig i.

Fritidsgårdar har i dagsläget ingen verksamhet för barn under 13. Vi ser därför att det vore lämpligt att skapa mötesplatser för gruppen mellanstadiebarn där det finns tillgång till vuxna samtalspartners som kan fånga upp en yngre målgrupp, och vill med anledning av detta utöka fritidsgårdarnas uppdrag till att anordna aktiviteter för 10-12-åringar ett antal ggr per vecka. Formen bör utvecklas i dialog med fritidsgårdarna, men då en stor del av våra ungas fritid spenderas vid datorer, så kan ett internetcafé vara en lämplig utgångspunkt.

Totalt satsar vi 0,2 mnkr på internetcafé för barn i mellanstadiet.

Lek och fritid i Värmdö

Vi vill öka möjligheterna till fritidssysselsättning för barn och ungdomar i kommunen och vill dessutom att en interaktiv lek- och fritidskarta över Värmdö tas fram. Idag finns på Värmdö kommuns hemsida en vanlig karta som visar vilka lekparker som finns i kommunen, där finns även möjlighet att tittat på andra saker som exempelvis badplatser och sevärdheter. Vi vill att kartan blir mer interaktiv och att det går att klicka på den, få upp bilder och en kortare beskrivning av de aktiviteter som finns i kommunen.

Integrationsarbete inom kultur och fritid

Värmdö kommun behöver arbeta aktivt för att inkludera våra nyanlända i fritidslivet och vi vill att nämnden utarbeta en handlingsplan för att förbättra integrationsarbetet i nämndens verksamheter, exempelvis fritidsgårdar och bibliotek.

Hyra för Kulturhuset

Då Kulturhuset inte kommer att tas i bruk under 2018 återtar vi medel avsatta för hyror.

YRKANDEN

- MP 60** • Kultur- och fritidsnämndens budget fastställs för år 2018 i enlighet med de uppgifter som redovisas under Kultur- och fritidsnämnden i Miljöpartiets förslag.
- MP 61** • Kultur och fritidsnämnden ges i uppdrag att utreda en total upprustning av Ingarö IP. 8 miljoner i investering för byte av konstgräs skjuts upp i avvaktan på utredningen. Investering och upprustning förväntas ske först år 2019.
- MP 62** • Nämnden uppdras starta en fritidsverksamhet med inriktning på barn i åldrarna 10-12, som inte är idrottsintresserade. Verksamheten kan exempelvis ha karaktären av ett internetcafé som har öppet 2-3 kvällar i veckan. För detta ändamål reserveras 200 tkr.
- MP 63** • Nämnden uppdras utarbeta en handlingsplan för att förbättra integrationsarbetet i nämndens verksamheter, exempelvis fritidsgårdar och bibliotek. Handlingsplanen ska redovisas för fullmäktige senast juni 2018.
- MP 64** • Nämnden uppdras säkerställa att nyinvesteringar i konstgräs har miljövänligt granulat.

Driftbudget 2018 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2017	166 593	-52 939	113 654
Förändringar enl kommundirektörens förslag	7 497	-4 577	2 920
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Tillägg lön och inflation	1 706	-569	1 137
Justering internhyror	1 783		1 783
Rameffekter av reviderad budget 2017	4 008	-4 008	0
Kommundirektörens underlag till budget 201	174 090	-57 516	116 574
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Extra medel för pendling och OB för kulturskoleundervisn	250	0	250
Friluftaktiviteter, friluftsråd, leder	500	0	500
<i>Varav tillfälliga medel:</i>			
Internetcafé för mellanstadieåldrarna	200	0	200
Tillfällig återtagning av hyresmedel för kulturhuset	-5 000	0	-5 000
S:a MP ändringar	-4 050	0	-4 050
MP:s förslag till budget 2018	170 040	-57 516	112 524

KOMMENTARER

- Nämnden ska verka god tillgång till kulturskoleundervisning i alla kommunelar. För detta har nämnden tillförts 250 tkr som ska täcka merkostnader för pendling och OB.
- Nämnden beviljas 500 tkr för att utöka kommunens utbud av friluftaktiviteter i enlighet med MPs motion. Nämnden får också i uppdrag att ta fram en friluftspolicy och friluftspan, samt att inrätta ett friluftsråd.
- Nämndens ram minskas tillfälligt med 5 000 tkr, då medel avsedda att täcka nämndens hyreskostnader i Porslinsfabriken inte kommer kunna tas i anspråk under 2018.

SOCIALNÄMND

Vi vill säkerställa att vi har ett tillförlitligt skyddsnet för våra medborgare med en väl fungerande socialtjänst som på ett kompetent och effektivt sätt stöttar behövande barn, ungdomar och vuxna.

Lönesatsning

Vi behöver ha kompetenta medarbetare som kan möta och stötta behövande Värmdöbor, såväl barn som vuxna. Det är idag brist på socialsekreterare och Värmdö behöver bli bättre på att behålla de socialsekreterare som idag arbetar i kommunen och samtidigt lyckas väl i rekryteringen av nya. Värmdö ligger i utkanten av länet och det är därför svårare att rekrytera socialsekreterare från andra delar av länet. För att vara en attraktiv arbetsgivare vill vi öka lönerna inom Socialnämnden ytterligare. Samtidigt föreslår vi i Kommunstyrelsen ytterligare satsningar på arbetsmiljö och friskvård för anställda inom hela omsorgssektorn (som inkluderar även socialkontoret).

Totalt satsar vi i Socialnämnden netto 0,85 mnkr mer på löner, därutöver bör delar av vår jämställdhetspott i Kommunstyrelsen även påverka löneläget på socialkontoret positivt.

Reserv

Socialnämnden har gått med underskott under lång tid och vi väljer därför att lägga in en reserv på 3 mnkr och använder för det ändamålet delar av reserven som ursprungligen låg i Kommunstyrelsen.

Ett prioriterat ämne för Miljöpartiet är att minska barnfattigdomen i kommunen och vi vill därför satsa extra på att täcka ökade kostnader för insatser och försörjningsstöd där särskild hänsyn tas till barnfamiljer.

Vi lägger 3 mnkr extra för en reserv i Socialnämnden.

Missbruk

Vi ser missbruk som en sjukdom och vill ge missbrukare möjlighet att bli friska och fria från sitt beroende. Runt varje människa som missbrukar finns anhöriga och vänner som också berörs. För varje människa som missbrukar ökar det mänskliga lidandet och samhällets kostnader. I de fall missbruket är kroniskt ska samhället stödja missbrukarna till ett så värdigt liv som möjligt precis som vi stöttar andra som är sjuka. Vi vill därför skjuta till ytterligare medel för missbruksvården.

Totalt satsar vi 0,5 mnkr extra på missbruksvård.

Förebyggande arbete mot droger för barn och ungdomar

För att bekämpa missbruk bland unga är det förebyggande arbetet viktigt, det kräver tillgängliga ungdomsmottagningar, skolor med fungerande elevhälsa och bra fritidsverksamheter. Vi vill fortsätta kommunens förebyggande arbete mot droger som vi ser som framgångsrikt.

Totalt satsar vi 1 mnkr på förebyggande arbete mot droger för barn och ungdomar.

Psykisk ohälsa

Miljöpartiet vill att personal inom kommunen som arbetar med barn, unga och vuxna utbildas inom första hjälpen för psykisk ohälsa för att kunna identifiera personer som har akut behov av stöd samt kunna interagera och stötta personer på ett bra och konstruktivt sätt, så att de kan få rätt typ av hjälp och insatser även långsiktigt.

Vi vill dessutom att socialtjänsten tillsammans med förskola och skola startar ett projekt med fokus på barn och ungas psykiska hälsa samt att Hamnen utökas med en traumaterapeut som kan arbeta med barn och vuxna som blivit utsatta för traumatiska upplevelser, exempelvis nyanlända i vår kommun.

Totalt satsar vi 1 mnkr extra på åtgärder mot psykisk ohälsa.

Fler familjehem

Vi vill att ersättningen för familjehem ska höjas så att utsatta barn och unga kan få ett nödvändigt stöd i ett väl fungerande familjehem.

Totalt satsar vi 0,5 mnkr extra på ersättningen till familjehem.

YRKANDEN

- MP 65** • Socialnämndens budget fastställs för år 2018 i enlighet med de uppgifter som redovisas under Socialnämnden i Miljöpartiets förslag.
- MP 66** • Socialnämnden ges i uppdrag att förtydliga den ekonomiska redovisningen beträffande fasta och påverkbara kostnader, i syfte att få fram specificerade uppgifter gällande volym av brukare i förhållande till lokal- och personalkostnader samt eventuellt övriga kostnader. Redovisningen ska ske i delårs- och helårsboksluten.
- MP 67** • Socialnämnden tilldelas 1 mnkr till fortsatt alkohol- och drogförebyggande arbete för barn och ungdomar.
- MP 68** • Ny avgift avseende tillsyn vid försäljning av E-cigaretter och påfyllningsbehållare införs den 1 januari 2018 (se Alliansens taxebilaga).
- MP 69** • Nämnden tillförs en reserv på 3 000 tkr. För att reserven ska kunna tas i anspråk måste nämnden fatta särskilt beslut om detta, och reservens eventuella användning ska redovisas i nämndens årsredovisning.
- MP 70** • Ett projekt för att stärka det förebyggande arbetet för barn och ungdomars psykiska hälsa i samarbete med Utbildningsnämnden initieras. Projektet ska vara inriktat på att med skolans hjälp tidigt möta utsatta unga, för att på ett så effektivt sätt som möjligt främja den psykiska hälsan. Kostnad tas inom ram. Projektet utvärderas och redovisas i bokslut för 2018.
- MP 71** • Nämndens tillförs 700 tkr för att finansiera inrättandet av en ny tjänst för traumaterapeut vid verksamheten i Hamnen.
- MP 72** • Nämnden uppdras utveckla samarbetet med skolan i samband med soc.-anmälan.

Driftbudget 2018 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2017	329 779	-158 870	170 909
Förändringar enl kommundirektörens förslag	14 930	-5 047	9 883
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Tillägg lön och inflation	3 322	-1 623	1 699
Volymförändring individ- och familjeomsorg	3 411		3 411
Ramförstärkning	5 600		5 600
Rameffekter av reviderad budget 2017	3 424	-3 424	0
Justering internhyror	173		173
<i>Varav tillfälliga medel:</i>			
Återföring förebyggande arbete mot droger	-1 000	0	-1 000
Kommundirektörens underlag till budget 2018	344 709	-163 917	180 792
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Generell uppräknings av löner	1 661	-812	850
Reserv	3 000	0	3 000
Förbättring inom missbruksvården	500	0	500
Förebyggande arbete droger barn och ungdomar	1 000	0	1 000
Utöka Hamnen med en traumaterapeut	700	0	700
Höjd ersättning för familjehem	500	0	500
<i>Varav tillfälliga medel:</i>			
Utbildning av personal inom första hjälpen psykisk ohälsa	300	0	300
S:a MP ändringar	7 661	-812	6 850
MP:s förslag till budget 2018	352 370	-164 729	187 642

KOMMENTARER

- Tillägg för lön och inflation räknas upp med ytterligare 0,5 % för att erbjuda bättre anställningsvillkor för personalen till en beräknad nettokostnad av 850 tkr. Detta innebär att den generella uppräknings i för Socialnämnden är 1,5% i Miljöpartiets förslag.
- Nämndens tillförs 300 tkr för att utbilda personal inom första hjälpen för psykisk ohälsa.
- Nämndens tillförs 500 tkr för att finansiera förbättringar inom missbruksvården.
- Nämndens tillförs 500 tkr för att finansiera höjd ersättningsnivå för familjehem.

VÅRD- OCH OMSORGSNÄMND

Miljöpartiet värnar omsorgen för behövande i kommunen. Det är kommunens uppgift att säkerställa att det finns ett väl fungerande stöd för de Värmdöbor som blir äldre, dementa och inte längre kan bo hemma utan extra omsorg. Det ska också finnas ett väl fungerande system för att ge bästa möjliga stöd till personer som omfattas av LSS.

Under nuvarande mandatperiod har Vård- och Omsorgsnämnden varit kontinuerligt underbudgeterad. Dessutom har många grava missförhållanden uppdragats, exempelvis har äldre placerats i containers och patientsäkerheten på Gustavsgården har inte kunnat garanteras under snart ett års tid. Det har dessutom förekommit stora brister i biståndsbedömningen inom LSS där brukare exempelvis inte har fått sina beslut i tid. Miljöpartiet upplever dessutom att biståndsbedömningen inte fungerar på ett tillförlitligt och rättssäkert sätt.

Ökade löner inom vården

Det ska vara attraktivt att arbeta inom vården i Värmdö kommun. När det inte är det, får vi inte den kontinuitet i personalsammansättningen som våra brukare behöver. Vi får heller inte den mest kompetenta och engagerade personalen. Värmdö kommun behöver investera mer i sin personal och ge våra brukare bästa möjliga omvårdnad. Miljöpartiet skjuter därför till ytterligare 0,75 % i tillägg för löner och inflation och kan på så sätt erbjuda vårdpersonalen en löneökning på minst 1,75 %. Utöver det räknar vi även med att de anställda i den kommunala omsorgen kommer få en stor del av de 1 mnkr vi avsatt i jämställdhetspott i Kommunstyrelsen.

Totalt satsar vi netto 3,3 mnkr extra i Vård- och omsorgsnämnden på löner.

Rättssäker biståndsbedömning

Biståndsbedömningen inom Värmdö Kommun är under all kritik! Både vad gäller äldre och personer som omfattas av LSS. Miljöpartiet saknar tydliga riktlinjer kring hur biståndsbesluten fattas och på vilka grunder. Vi upplever att det inte finns en röd tråd i kommunens biståndsbeslut, utan att besluten delvis påverkas av sökandes kapacitet att föra sin talan. Kommunen ska enligt lag ge samma service och tjänster till alla oberoende på hur väl påläst man är kring regelverket och ens egna rättigheter, och därför är det här en rättsskandal. Vi har under året dessutom tagit del av biståndsbeslut där vi upplever att kommunens avslagsbeslut faktiskt utsätter sökande för fara. Värmdö ska vara en trygg kommun att bo i, även för utsatta personer i vårt samhälle.

Totalt satsar vi extra 0,1 mnkr för att få en rättssäker biståndsbedömning, resterande utgifter tas inom ram.

ÄLDRE

Sjuksköterskesatsning

Miljöpartiet vill säkra tillgången på fast anställda sjuksköterskor inom kommunens verksamheter. Under året har patientsäkerheten på Gustavsgården varit hotad, mycket på grund av problem att bemanna sjukskötersketjänsterna med ordinarie sjuksköterskor. Istället har timanställda sjuksköterskor eller sjuksköterskor från bemanningsföretag arbetat

under kortare eller längre perioder. För att upprätthålla god kvalitet på boendena där patientsäkerheten kontinuerligt kan garanteras behöver vi ha en god och stadig bemanning av sjuksköterskor.

Det måste vara attraktivt för en sjuksköterska att arbeta i kommunen och vi satsar därför extra medel för att säkerställa tillgången på fast anställda sjuksköterskor i Värmdö.

Totalt gör vi en extrasatsning för sjuksköterskor på 0,8 mnkr.

Extra omsorg i livets slutskede

Att ingen ska behöva dö ensam, när de redan är i kommunens omsorg, borde vara självklart. Därför vill vi också anslå medel för extra omsorg i livets slutskede.

Totalt satsar vi 0,3 mnkr mer på extra omsorg i livets slutskede.

HBTQ och äldre

Äldreomsorgen ska ta hänsyn till HBTQ-personers önskemål och all personal inom äldreomsorgen ska ha HBTQ-kompetens. Värmdö är en av de kommuner i landet som har högst andel HBTQ-personer bland de äldre, och vi bör därför föregå med gott exempel. Miljöpartiet föreslår därför att äldreboendet Gustavsgården HBTQ-certifieras.

Totalt satsar vi i Vård- och omsorgsnämnden 0,2 mnkr extra på HBTQ.

Särskilt boende och trygghetsboenden

Äldre ska ges rätten och möjligheten att bo hemma så länge de önskar och kan. Äldre ska även kunna bo kvar i sina närområden genom att vi bygger senior- och äldreboendestäder i redan befintliga bostadsområden. Vetenskapen visar att äldre med demens mår bättre om de får leva vidare i miljöer där de bott tidigare i livet. Vi vill därför se en utveckling av särskilda boenden i samtliga kommuner.

Under året har vi tagit del av biståndsbeslut där avslag på begäran om särskilt boende varit högst omotiverat. Det framstår som att sökande har fått avslag då det varit fullt på kommunens befintliga särskilda boende. Det blir extra tydligt när man ser att beläggningen på särskilda boenden är konstant och antalet brukare med hemtjänst hela tiden ökar.

Vi vill att förvaltningen utarbetar riktlinjer till biståndsbedömare för äldreomsorgen så att det blir möjligt att bevilja plats i särskilt boende för sökande vilkas insats i hemtjänst bedöms kosta lika mycket eller mer, så länge sökande efterfrågar det.

För att kunna bevilja fler sökande plats på särskilt boende behöver vi fler särskilda boenden i kommunen. Därför föreslår vi att placeringen av ytterligare ett särskilt boende utreds för att investering i detta ska planeras under 2019 och påbörjas under 2020.

Miljöpartiet är positiva till att utveckla fler trygghetsboenden i kommunen. En ekonomisk fördel med trygghetsboende är att det går att centrera fler brukare med behov av hemtjänst på en geografiskt samlad plats. Miljöpartiet ser gärna att trygghetsboenden byggs i anknytning till särskilda boenden, för ökad kontinuitet för brukarna.

Totalt satsar vi 0,1 mnkr extra för att ta fram kravspecifikationen för ytterligare ett särskilt boende.

Demens

Dagverksamhet för dementa är en viktig verksamhet såväl för brukarna som för deras anhöriga. Att ha en dagverksamhet med professionellt bemötande innebär inte bara en positiv upplevelse för den dementa utan också avlastning och ökad trygghet för de närstående. Att veta att den demenssjuka får tillbringa delar av sina dagar i en ändamålsenlig verksamhet är väldigt viktigt. Demenssjukdomar kallas ofta för de anhörigas sjukdom och alla positiva insatser som görs för den demenssjuka innebär också en avlastning för de anhöriga. Vi skjuter därför till extra medel för att säkra kvaliteten i dagverksamheten vid Daghöjden.

Totalt satsar vi 0,1 mnkr extra på demensvård.

Inflytande

Pensionärsorganisationerna ska vara remissinstans när det gäller frågor som rör äldre. Vi anser också att pensionärsorganisationen ska bjudas in till samråd med andra aktörer, exempelvis SL om kollektivtrafikfrågor.

Satsningar i andra nämnder som berör Vård- och omsorgsnämnden

Då kommunstyrelsen har arbetsgivaransvar för kommunens personal har vissa av våra satsningar presenterats där istället för i Vård- och omsorgsnämnden. Det gäller vikariepool inom vården, rätt till heltidsarbete, satsningar på arbetsmiljö och friskvård, jämställdhetspott och effektiviseringsanalys. Samtliga satsningar som kommer att bidra till förbättrad arbetsmiljö och kvalitet i vården, något som i slutändan gynnar våra brukare. Vi hänvisar till Kommunstyrelsen för vidare information.

Under Kommungemensamt presenterar vi vår vision om hälsosam mat och hänvisar därför dit för mer information.

LSS

Miljöpartiet de gröna i Värmdö vill särskilt värna gruppen funktionsnedsatta - en grupp som fått se sina rättigheter kränkta under den senaste mandatperioden då kraftiga nedskärningar genomförts utan att de har föregåtts av politiska beslut.

Rättssäkra biståndsbedömningar

Att vår kommun ska värna våra invånares rättigheter är av yttersta vikt och vår kommun behöver bli både bättre på att lyssna samt tydligare i kommunikationen när det gäller förändringar i biståndsbedömningar. I de fall barn och ungdomar är involverade ska kommunen alltid se till barnets bästa och respektera barnets rättigheter enligt Barnkonventionen.

Miljöpartiet vill sedan tidigare att man frångår årliga biståndsbedömningar och är därför mycket positiva till att Alliansen nu föreslår det. Vi ställer oss bakom förslaget och ser att det kommer att underlätta livet och minska oron bland funktionsnedsatta och deras anhöriga.

Miljöpartiet vill dessutom att kommunen slutar att överklagar Förvaltningsrättens beslut till högre instanser när det dömts till den biståndssökandes fördel. Vi tycker att det arbetssättet är både maktfullkomligt och högst omoraliskt!

Brukarombudsman inom LSS

Vi vill inrätta en brukarombudsman inom LSS som kan ta tillvara medborgarnas synpunkter på den omsorg kommunen utför. Denne ska också föra brukare och anhörigas synpunkter

vidare inom förvaltningen, delta vid samverkansmöten och råd. Syftet är att föra personer som omfattas av LSS talan internt inom förvaltningen och stärka deras rättigheter.

Vi är positiva till att Alliansen föreslår en LSS-lots till budget 2018 men vill hellre se att nämnden tillskjuts extra medel för befattningen då nämnden redan har en ansträngd ram. Totalt satsar vi därför 0,35 mnkr på en brukarombudsman inom LSS.

Extra satsning inom LSS

Personer som omfattas av LSS har kommit i kläm under denna mandatperiod. Det är något vi i Miljöpartiet tar starkt avstånd från. Vi vill satsa ytterligare generella medel för att förbättra livet för de som omfattas av LSS. Exempelvis ifrågasätter vi om det finns ett tillräckligt väl genomarbetat kvalitetsledningssystem enligt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) i vår kommun kring LSS.

Med tanke på allt som har gått snett under året, exempelvis att brukare inte får sina beslut i tid, att gamla beslut går ut innan nya tas och det därför inte går att begära inhibition, att dokumentation från möten som ska registreras har försvunnit, att enskilda handledare under en längre tid kan göra fel utan att detta uppmärksammas högre upp i organisationen anser vi att vi behöver se över organisationen kring LSS. Det är exempelvis av högsta vikt att det finns ett väl genomarbetat kvalitetsledningssystem med en god organisationsstruktur, att det finns ett uttalat och tydligt ansvar, väl dokumenterade rutiner samt processer och rutiner för uppföljning. Detta för att säkra och utveckla kvaliteten i kommunens arbete inom LSS.

Vi vill att avsatta medel går till att förbättra förvaltningens interna arbete kring LSS men även till förbättrat stöd till funktionsnedsatta och deras anhöriga.

Totalt gör vi en extra LSS-satsning på 1 mnkr.

LSS-gruppboende

Värmdö kommun behöver planera för fler LSS-gruppboenden och redan under 2018 ta fram en kravspecifikation för ett gruppboende. Vi behöver ha en långsiktig planering av LSS boenden för de ungdomar som växer upp i kommunen då kommunen redan idag vet vilka som bor här, vilka funktionsnedsättningar de har och ungefär när de beräknas flytta hemifrån.

Eftersom ledderna är långa, många gånger mellan 4-6 år från beställning till nyckelfärdig bostad och det är bra att bygga LSS boenden i samband med att nybyggnation sker så att de blir välfungerande för de som ska bo där, behöver vi planera i tid.

Totalt satsar vi 0,1 mnkr extra för att ta fram kravspecifikationen till ytterligare ett LSS-gruppboende.

YRKANDEN

- MP 73** • Vård- och omsorgsnämndens budget fastställs för år 2018 i enlighet med de uppgifter som redovisas under Vård- och omsorgsnämnden.
- MP 74** • Vård- och omsorgsnämnden ges i uppdrag att tiden för beviljade LSS-insatser medges tillsvi vidare om inte särskilda skäl finns för tidsbegränsning. Uppföljning skall ske vartannat år. Möjlighet till omprövning av beslut ska finnas om brukarens behov eller förutsättningar har förändrats. Beslutet börjar gälla från 1 januari 2018.

- MP 75** • Brukarombudsman inrättas för kommuninvånare som bedöms enligt LSS, och att nämnden tillförs 350 tkr för detta ändamål.
- MP 76** • Vård- och omsorgsnämnden ges i uppdrag att förtydliga den ekonomiska redovisningen beträffande fasta och påverkbara kostnader, i syfte att få fram specificerade uppgifter gällande volym av brukare förhållande till lokal- och personalkostnader samt eventuellt övriga kostnader. Redovisningen ska ske i delårs- och helårsboksluten.
- MP 77** • Peng fastställs för verksamheter inom nämndens ansvarsområde enligt Miljöpartiets förslag (se bilaga 3).
- MP 78** • Tillägg för lön och inflation räknas upp med ytterligare 0,75 % för att erbjuda bättre anställningsvillkor för personalen till en beräknad nettokostnad av 3 268 tkr. Detta innebär att den generella uppräkningsprocenten för Vård- och Omsorgsnämnden är 1,75% i Miljöpartiets förslag.
- MP 79** • Vård- och omsorgsnämnden uppdras göra en extra sjuksköterskesatsning på 800 tkr, för att säkerställa tillgången till sjuksköterskor i kommunens särskilda boenden.
- MP 80** • Nämnden får i uppdrag att utarbeta riktlinjer till biståndsbedömare för äldreomsorg så att det blir möjligt att bevilja plats i särskilt boende för sökande som efterfrågar detta när insatserna i hemtjänsten bedöms kosta lika mycket eller mer.
- MP 81** • Kommunen slutar att överklaga Förvaltningsrättens beslut i LSS frågor till högre instanser när det dömts till den biståndssökandes fördel.

Driftbudget 2018 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2017	784 333	-348 644	435 689
Förändringar enl kommundirektörens underlag	51 246	-20 881	30 365
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Tillägg lön och inflation	8 016	-3 659	4 357
Volymförändring äldreomsorg	14 356		14 356
Volymförändring funktionsnedsättning	3 157		3 157
Ramförstärkning kostnadsökningar	3 000		3 000
Ramförstärkning ökade volymer	2 000		2 000
Rameffekter av reviderad budget 2017	17 222	-17 222	0
Justering internhyror	3 495		3 495
Kommundirektörens underlag till budget 20	835 579	-369 525	466 054
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Generell uppräkningsprocent av löner	6 012	-2 744	3 268
Extra sjuksköterskesatsning	800	0	800
Extra omsorg i livets slutskede	300	0	300
Ökat stöd Daghöjden	100	0	100
Brukarombudsman LSS	350	0	350
Satsning på ökad kvalitet inom LSS	1 000	0	1 000
<i>Varav tillfälliga medel:</i>			
Rättsäker biståndsbedömning	100	0	100
HBQTQ-certifiering Gustavsgården	100	0	100
Påbörja kravspecifikation särskilt boende	100	0	100
Påbörja kravspecifikation LSS boende	100	0	100
S:a MP ändringar	8 962	-2 744	6 218
MP:s förslag till budget 2018	844 541	-372 269	472 272

KOMMENTARER

- För extra omsorg i livets slutskede tillförs nämnden 300 tkr.
- Nämnden tillförs 1 000 tkr för en extra satsning på LSS.
- Nämnden tillförs 100 tkr för att förbättra kvaliteten hos biståndsbedömningen.
- Gustavsgården HBTQ-certifieras under året, för ändamålet tillförs nämnden 200 tkr.
- Nämnden tar under året fram en kravspecifikation för ytterligare ett särskilt boende, ytterligare ett LSS-boende och ytterligare ett trygghetsboende. Nämnden tillförs 200 tkr för ändamålet (se motsvarande punkt under Kommunstyrelsen).
- Pensionärsorganisationerna ska vara remissinstans när det gäller frågor som rör äldre. Pensionärsorganisationerna ska också bjudas in till samråd med andra aktörer.

BYGG-, MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMND

Trots namnet är detta inte den nämnd där flesta av våra förslag på klimat- och miljöområdet presenteras. Mycket av det arbete som behöver göras inom klimat och miljö hamnar istället under Kommunstyrelsen och Tekniska nämnden. Även här finns dock viktiga saker att göra för att förbättra vår miljö, exempelvis föreslår vi åtgärder inom hållbara bostäder och för att få ett rent och friskt Östersjön.

Hållbara bostäder

För att nå ett hållbart samhälle eftersträvar vi att nya bostäder och byggnader är energieffektiva och miljövänliga. Därför vill Miljöpartiet att kommunen tar fram ekonomiska incitament vid bygglov för att uppmuntra våra invånare att bygga hållbart. Vi föreslår att kommunen inför en reduktion på bygglovstaxan med 50 % för de plushus och nollenergihus som byggs i kommunen.

Totalt satsar vi 0,2 mnkr för att uppmuntra till hållbara bostäder.

Kostnadsfria bygglov för växthus

Det är klimatsmart och roligt att odla sina grönsaker på tomten. Vi vill uppmuntra de ökade kunskaper om ekologi och miljö som våra medborgare får genom att odla hemma, därför vill vi ge kostnadsfritt bygglov för små växthus i kommunen.

Totalt satsar vi 0,2 mnkr extra för kostnadsfria växthus.

Ett rent Östersjön

Vi vill också värna vårt havsvatten genom att noga följa utvecklingen av vattenkvaliteten i våra grunda vikar och till havs. Målsättningen är att allt vatten i Värmdö ska vara av god kvalitet senast 2021 i enlighet med EU:s vattendirektiv. Miljöpartiet vill att vi tar fram gemensamma åtgärdsprogram tillsammans med de grannkommuner som delar samma vattenförekomst för att tillsammans besluta vilka åtgärder som ger bäst effekt för att förbättra vattenkvaliteten.

Totalt satsar vi 0,3 mnkr extra på att förbättra vattenkvaliteten.

Enskilda avlopp

Dricksvatten av god kvalitet är en bristvara i stora delar av Värmdö kommun. Därför arbetar Miljöpartiet kraftfullt för att kommunalt VA ska byggas ut till stora områden av kommunen. Samtidigt ser vi att kommunen behöver utveckla sin kompetens kring nya typer av enskilda avloppssystem som kan vara mer miljövänliga än de som förespråkas av kommunen idag.

Totalt satsar vi 0,25 mnkr extra för att utveckla kompetensen kring enskilda avlopp.

Provtagning av vattenkvaliteten vid större badplatser

Idag tas prover på badvattenkvalitet vid större badplatser. Miljöpartiet tycker att det är bra och vill att kommunen bekostar provtagningen.

Totalt satsar vi 0,05 mnkr extra för att låta kommunen bekosta badvattenprover.

Ramsänkning

Då Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden regelbundet går med överskott föreslår vi en ramsänkning på 1 mnkr. Ett alternativt sätt att hantera överskotten skulle kunna vara att låta bli att höja taxorna för bygglov.

YRKANDEN

- MP 82** • Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämndens budget fastställs för år 2018 i enlighet med de uppgifter som redovisas under Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden i Miljöpartiets förslag.
- MP 83** • Nämnden uppdras reducera bygglovstaxan med 50 % för plushus och nollenergihus, en summa på 200 tkr avsätts för ändamålet.
- MP 84** • Nämnden uppdras ta fram gemensamma åtgärdsprogram tillsammans med grannkommuner för att förbättra vattenkvaliteten i enlighet med EU:s ramdirektiv. För detta tillförs nämnden 300 tkr.
- MP 85** • Nämnden får i uppdrag att ändra bygglovstaxan för växthus så att bygglov för ett växthus per fastighet på maximalt 15m² kan fås utan kostnad. Nämnden tillförs 200 tkr för detta ändamål.
- MP 86** • Nämnden får i uppdrag att utreda ekonomiska incitament vid bygglov för att stimulera energieffektiva och miljövänliga bostäder/byggnader. Uppdraget ska åiterrapporteras till fullmäktige senast i april 2018.
- MP 87** • Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämndens bruttoram sänks med 1 000 tkr jämfört med Alliansens förslag. Motiveringen till detta är att nämndens prognostiserade överskott för 2017.

Driftbudget 2018 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2017	38 468	-31 854	6 614
Förändringar enl kommundirektörens förslag	1 385	-1 319	66
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Tillägg lön och inflation	385	-319	66
Förstärkning bruttoram	1 000	-1 000	0
Kommundirektörens underlag till budget 2018	39 853	-33 173	6 680
<i>Varav ramförändringar:</i>			
50 % reduktion på bygglovstaxa för plushus och nollenergihus	200	0	200
Kostnadsfria bygglov för växthus	200	0	200
Provtagning vattenkvalitet vid större badplatser	50	0	50
Ramsänkning	-1 000	0	-1 000
<i>Varav tillfälliga medel:</i>			
Projekt för att implementera EU:s ramdirektiv för vatten	300	0	300
Projekt inom enskilda avlopp	250	0	250
S:a MP ändringar	0	0	0
MP:s förslag till budget 2018	39 853	-33 173	6 680

KOMMENTARER

- Nämnden ska under året löpande göra vattenprover på kommunens större badplatser på egen bekostnad. För detta tillförs nämnden 50 tkr.
- Nämnden ska under 2018 initiera ett projekt för att pröva olika typer av robusta BDT-lösningar där kommunalt vatten och avlopp inte når ut. För detta tillförs nämnden 250 tkr.

NÄRINGSLIVSNÄMND

Näringslivsnämnden är en ny nämnd och det är tydligt att mycket av det arbete som nämnden ska syssla med ännu inte fungerar fullt ut. Vuxenutbildningen prioriteras inte, antalet veckor inom SFI har dragits ned och arbetet med näringslivsklimatet har ännu inte förbättrats. Det är synd! Efter tre år kan Miljöpartiet konstatera att några direkta förbättringar inom nämndens område ännu inte har presenterats.

VUXENUTBILDNING

Arbetsmarknaden förändras och därmed även kraven på annan och högre kompetens som kräver högskolestudier. Vuxenutbildningen har en viktig roll för att arbetslivsdörren aldrig ska vara stängd. Om studierna inte har fungerat under en period i livet ska nya chanser erbjudas de individer som vill lära om eller komplettera tidigare studier.

Grundvux

Vi behöver satsa på de som inte har fullbordat grundskolan. De som idag står utanför arbetsmarknaden behöver ha bästa möjliga förutsättningar att snabbt skaffa sig de grundläggande kunskaper skolan ger, för att kunna gå vidare i vuxenutbildning. Vi vill säkerställa att Grundvux finns kvar i Värmdö kommun.

Totalt satsar vi 0,5 mnkr extra på Grundvux.

35 veckors SFI

Värmdö drog till 2017 ned antalet veckor för SFI från 35 till 15 respektive 20 veckor beroende på om personen kan läsa eller är analfabet. Om nyanlända inte klarar kursen inom 15/20 veckor kan de få ytterligare 5 veckor på sig. Miljöpartiet anser att 15/20 veckor inte är tillräckligt lång tid för att lära sig det svenska språket och vill att de nyanlända som inte klarat kursen erbjuds SFI upptill 35 veckor. Målsättningen med SFI borde vara att ge nyanlända rätt verktyg för att kunna komma ut i arbetslivet och integreras i vårt svenska samhälle. Det är positivt för den enskilde men även för Värmdö.

Totalt satsar vi 0,5 mnkr extra på SFI för nyanlända.

MÅNGFALD OCH INTEGRATION

Miljöpartiet de Gröna i Värmdö stödjer mottagandet av såväl invandrare som flyktingar, framförallt ensamkommande flyktingbarn och vill ha ett mångfacetterat samhälle där olika perspektiv får plats med respekt för varandras åsikter och olikheter. Vi tror att hen utvecklas av att få nya infallsvinklar på verkligheten och att dessa nya infallsvinklar är nödvändiga för att modernisera och utveckla Sverige till ett hållbart samhälle. Människor med annan bakgrund är en nödvändig tillgång för att samhället ska utvecklas. En ökad mångfald i Värmdö bidrar till nya arbetstillfällen och nya kontaktytor såväl internationellt som nationellt.

Vi stödjer initiativ som bidrar till möten mellan människor som vanligtvis inte träffas och är mycket positiva till projektet **Välkommen till Värmdö** som startats igång av medborgare i kommunen.

Den ökade främlingsfientlighet som sedan länge har utvecklats i våra närmaste grannländer och nu också växer i Sverige är något vi tar kraftigt avstånd ifrån. Ingen människa ska diskrimineras på grund av sin religion, etniska bakgrund, sexuella läggning, ålder eller funktionshinder. Det är vår skyldighet att visa solidaritet med de som flyr för sina liv, precis som vi hoppas att andra ska visa oss den solidariteten vid behov.

Rabatterat SL-kort för nyanlända

Vi vill uppmuntra våra nya kommuninvånare att snabbt lära sig svenska. För att underlätta resorna till studierna i SFI föreslår vi att SL-kort för SFI studerande ska rabatteras på motsvarande sätt som SL-kort för högskolestudenter.

Totalt satsar vi 0,2 mnkr extra för rabatterade SL-kort.

Satsningar på nyanlända i andra nämnder

Miljöpartiet ser det som viktigt att kommunen deltar aktivt i länets arbete med att hitta bostäder och familjehem för de som tvingas fly från sina hemländer på grund av krig. Vi har avsatt medel för det i Kommunstyrelsen och Socialnämnden.

Miljöpartiet vill dessutom att kommunen tar fram en handlingsplan för fritidsgårdar och bibliotek för att arbeta med integration av nyanlända. Miljöpartiet vill också se ett ökat samarbete över kommungränsen för att skapa meningsfulla aktiviteter för barn, ungdomar och vuxna som kommer från andra länder och har lagt yrkanden om det under Kultur- och Fritidsnämnden respektive Kommunstyrelsen.

Inom Socialnämnden har vi lagt extra satsning på en traumaterapeut för att hjälpa nyanlända som har tuffa erfarenheter i bagaget.

NÄRINGSLIVET

Värmdö kommun behöver bli bättre på att värna vårt lokala näringsliv. Idag har näringslivet ett mycket lågt förtroende för vår kommun och det finns mycket vi kan göra bättre. I Svenskt Näringslivs ranking kring företagsklimat hamnar Värmdö kommun mycket lågt och det finns med andra ord en stor potential till förbättring. Genom att träffa företagarna i kommunen, förstå vad de behöver hjälp med samt vad vi som kommun kan göra bättre för att underlätta för företagare kan vi utvecklas tillsammans.

Näringslivschef med företagarna i fokus

En näringslivschef med företagarna i fokus behöver anställas. En person som är bra på att lyssna och förstå vad det är våra företag egentligen efterfrågar, löser strukturella problem i vår kommun kring företagande för att på så sätt bidra till att utveckla kommunens näringsliv.

En av de frågor där Värmdö får absolut sämst resultat i Svenskt Näringslivs undersökning är tjänstemännens attityder till företagande – det är något vår kommande näringslivschef behöver arbeta med att förbättra.

Ett område för näringslivschefen att förbättra är att ta fram ett handlingsprogram för lokala företagare om hur man ska kunna delta i kommunens upphandlingar. Miljöpartiet vill dessutom att kommande näringslivschef utvärderar nyttan av en företagslots som kan guida företag rätt i kommunala frågor.

Jobbmatchning för unga och nyanlända

Sverige befinner sig just nu i en högkonjunktur och företag skriker efter människor att anställa. Samtidigt har vi invånare i kommunen, både nyanlända och ungdomar, som står

utanför arbetsmarknaden. För att kunna matcha deras färdigheter med företagens behov vill vi anställa en person på halvtid, som kan arbeta systematiskt med företag och arbetssökande.

Totalt satsar vi 0,35 mnkr extra på jobbmatchning.

Skapa förutsättningar för utbildningar som efterfrågas

Vi har flera näringar i Värmdö kommun som har svårt att få personal med rätt kompetens. Genom att identifiera arbetsmarknadens behov och försöka matcha den med gymnasieutbildningar kan våra ungdomar få arbete samtidigt som vi bidrar till att utveckla vårt näringsliv och samhälle. Vi behöver också utveckla yrkeshögskola och andra eftergymnasiala utbildningar i Värmdö.

Hållbara företag

Miljöpartiet vill att kommunen stimulerar till hållbara företag i kommunen och har under Kommunstyrelsen föreslagit att kommunen bidrar med kompetens kring miljöcertifiering av bolag för att underlätta för de företag som vill ta steget till att bli miljöcertifierade.

I Tekniska nämnden avsätter vi dessutom medel för utbyggnad av laddinfrastruktur för elbilar i kommunen, bland annat vid arbetsplatser.

Satsningar kring näringslivsfrågor i andra nämnder

I Kommunstyrelsen har vi lagt förslag om att utveckla arbetsplatsområden och kontorslokaler.

YRKANDEN

- MP 88** • Näringslivsnämndens budget fastställs för år 2018 i enlighet med de uppgifter som redovisas under Näringslivsnämnden i Miljöpartiets förslag.
- MP 89** • Peng fastställs för verksamheter inom nämndens ansvarsområde enligt Alliansens förslag.
- MP 90** • Nämnden uppdras säkerställa att kommunen har fortsatt god tillgång till undervisning inom nivån Grundvux inom Värmdös geografiska gräns. För detta tillförs nämnden 500 tkr.
- MP 91** • Nämnden uppdras säkerställa att nyanlända får rätt till 35 veckors studier inom SFI. För detta tillförs nämnden 500 tkr.
- MP 92** • Nämnden ska erbjuda rabatterat SL-kort för de som studerar inom SFI, enligt samma principer som studentrabatt. För detta ändamål tillförs nämnden 200 tkr.
- MP 93** • Nämnden får i uppdrag att i samverkan med närliggande kommuner initiera gemensamma integrationsprojekt för flyktingar. Kostnaden tas inom ram och ska redovisas för fullmäktige före 30 juni 2018.
- MP 94** • Nämnden får i uppdrag att ta fram ett handlingsprogram för lokala företagare om hur man ska kunna delta i kommunens upphandlingar.
- MP 95** • Nämnden får i uppdrag att utreda nyttan av en företagslots som kan guida företag rätt i kommunala frågor. Uppdraget återrapporteras till fullmäktige senast i april 2018.

- MP 96 • Nämnden uppdras höja HAB-ersättningen från 6 kr till 10 kr per timme och kostnaden tas inom ram.

Driftbudget 2018 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2017	78 791	-37 038	41 753
Förändringar enl kommundirektörens förslag	5 889	-5 373	516
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Tillägg lön och inflation	836	-420	416
Rameffekter av reviderad budget 2017	4 953	-4 953	0
Verksamhetssystem nyanlända	100		100
Återföring toa/bajamajor replipunkter	-100		-100
<i>Varav tillfälliga medel:</i>			
Inköp CRM-system	100	0	100
Kommundirektörens underlag till budget 20	84 680	-42 411	42 269
<i>Varav ramförändringar:</i>			
35 veckor SFI	500	0	500
Säkerställa Grundvux i Gustavsberg	500	0	500
Jobbmatchning för nyanlända och unga	350	0	350
Rabatterat busskort för nyanlända på SFI	200	0	200
S:a MP ändringar	1 550	0	1 550
MP:s förslag till budget 2017	86 230	-42 411	43 819

KOMMENTARER

- Nämnden ska under året tillsätta halvtidstjänst för jobbmatchning för unga och nyanlända och tillförs för ändamålet 350 tkr.

TEKNISK NÄMND

Många av våra klimat- och miljöfrämjande åtgärder ligger under Tekniska nämnden. En av kommunens uppgifter är att göra det enklare för våra kommuninvånare att leva klimatsmart och flera av våra förslag nedan handlar om det.

HJÄLP TILL ATT LEVA KLIMATSMART!

Återvinning

Miljöpartiet vill verka för kretsloppssamhället. Vi vill att den nya återvinningscentralen med kretsloppspark placeras i Ekobacken istället för i Kil. Ekobacken ligger mer centralt för Värmdöborna och en placering i Ekobacken möjliggör att återvinning kan lämnas i samband med exempelvis matinköp vid Värmdö marknad.

För att skydda de som arbetar vid återvinningscentraler samt för att stimulera till att saker slängs på rätt ställe vill vi ställa krav på att genomskinliga plastsäckar används.

Vi vill också se investeringar i befintliga återvinningscentraler på öarna så att de når upp till fullgod standard, exempelvis genom att asfaltera anläggningar för att undvika giftläckage. Vi skjuter även till medel för en extra hämtning med grovsopfärja på våra skärgårdsöar.

Totalt satsar vi extra 0,3 mnkr i driften för återvinning och 0,2 mnkr i investeringskostnad för upprustning av befintliga återvinningscentraler på öarna.

Hushållsnära källsortering och matavfallshantering

Vi vill utöka satsningarna på att ge hushållen närservice vad gäller avfallshanteringen och vill att kommunen i nästa upphandling av renhållningsentreprenör beslutar om hushållsnära källsortering av flera fraktioner i de delar av kommunen där detta är möjligt.

Vi vill också ge bidrag till flerbostadshus för återvinningssystem på plats.

Vi har som målsättning att minst 50 procent av kommunens fastboende hushåll ska samla in sitt matavfall till slutet av 2018 och vill att handel och verksamheter ska införlivas i matavfallssystemet och att 70 procent av dessa ska lämna sitt matavfall till biogasrötning 2018.

Totalt satsar vi extra 0,5 mnkr på återvinning i flerbostadshus.

Infartsparkeringar

I arbetet med att underlätta för kollektivtrafik är det viktigt att också planera för infartsparkeringar för att öka andelen kollektivtrafikresenärer. Vi vill också fortsätta arbetet med att skapa mindre infartsparkeringar vid hållplatser längs vägen 222, 274 och Ingarövägen/Eknäsvägen. Vi ställer oss positiva till att bygga p-hus där så krävs för att minska markytan som används för parkering i centrala lägen. Vi ser gärna bostäder ovanpå p-hus på platser där det är attraktivt att bo.

Samtidigt vill vi påpeka att resandet, särskilt med bil, måste effektiviseras om vi ska klara klimatmålen, vilket innebär att vi måste åka fler i de bilar som finns och undvika onödigt resande.

Klimatvänliga transporter och laddinfrastruktur

Laddstolpar ska sättas upp vid pendelparkeringar, i bostadsområden och på andra platser där behov finns av att ladda elbilar. Kommunen bör ta på sig en samordningsroll tillsammans med elleverantörer och näringsliv för att få till en kraftig utbyggnad av laddinfrastruktur för elfordon. Miljöpartiet vill även ge bidrag till flerbostadshus och arbetsplatsområden för laddinfrastruktur.

Totalt satsar vi 0,5 mnkr extra i bidrag till laddinfrastruktur och 1 mnkr årligen för investering i laddstolpar i kommunen.

Gång- och cykelvägar

Vill vi minska bilåkandet behöver vi även underlätta för cykling i kommunen. Idag är nätet av cykelvägar i kommunen dåligt utbyggt och de investeringar som Alliansen föreslår ligger enbart utmed kommunala vägar. Investering i cykelvägar ska göras även i anslutning till Trafikverkets och samfälligheters vägar, inte minst i samband med VA utbyggnad.

Totalt avsätter vi extra 10 mnkr i investering i cykelvägar.

ETT RENT ÖSTERSJÖN

Ett rent och friskt Östersjön är något av det viktigaste vi kan arbeta med idag och det kommer att ha positiv effekt även för framtida generationer. Några av våra satsningar ligger under Tekniska nämnden men vi föreslår även satsningar i Kommunstyrelsen och Bygg-, miljö, och hälsoskyddsnämnden.

Välfungerande kommunalt VA

Dricksvatten av god kvalitet är en bristvara i stora delar av Värmdö kommun. Därför arbetar Miljöpartiet kraftfullt för att kommunalt VA ska byggas ut till stora områden i kommunen.

Samtidigt måste kommunen garantera driftsäkerheten i VA-nätet. Under 2017 har ett flertal bräddningar i Torsbyfjärden genomförts, bland annat på grund av brister i pumpstationens styrsystem. Detta är oacceptabelt – kommunens VA-anläggningar måste alltid vara i optimalt skick. Under våren 2017 lämnade Miljöpartiet in ett uppdrag till Tekniska nämnden om att utreda på hur många platser i kommunen bräddningar kan ske, hur ofta det har skett under de senaste 5 åren och av vilken anledning. Vi efterfrågade samtidigt en åtgärdsplan med kostnadsuppskattning för att undvika framtida bräddningar. Materialet skulle ha delgetts nämnden i september men istället presenterades delar av vårt uppdrag vid ett extra möte i juli. I avvaktan på att resterande information lämnas ut föreslår vi i vår budget att kommunen gör en inventering av befintliga anläggningars skick och ökar investeringarna i pumpanläggningarna. Då VA-kollektivet har en sund ekonomi kan vi konstatera att detta arbete kan genomföras utan någon höjning av VA-taxorna.

Kommunen behöver även bli bättre på att arbeta med hantering av dagvatten och grundvatteninfiltration för att undvika bräddningar på grund av starka regn. Detta har dessutom en positiv effekt på grundvattennivåerna i kommunen i och med att dagvatten kan tas upp genom markinfiltration. Då forskning visar att vi i framtiden kommer att drabbas av både kraftiga regn och perioder av torka som följd av klimatförändringarna behöver vi arbeta aktivt med detta. Vi har därför avsatt medel i Kommunstyrelsen för en utbildning i området för både tjänstemän och politiker.

Vi avsätter 0,5 mnkr i medel under den taxefinansierade verksamheten för att göra en inventering av befintliga VA-anläggningar.

Ett hållbart båtliv

Allt fler människor rör sig i våra vatten med fritidsbåt. Tömning av toalettsystemen har traditionellt gjorts direkt i havet. Resultatet har blivit förorenade havsvikar och övergödning, som i sin tur leder till ännu mer syrebrist och algbloomning. Från och med 2015 är det inte längre lagligt att tömma latrin från båtar i Östersjön. Miljöpartiet de gröna i Värmdö vill att Värmdö ska utöka antalet tömningsanläggningar för båtlivet och i samverkan med grannkommunerna se till att det finns ett tätt nät av anläggningar.

Vi vill också att antalet tvättanläggningar för båtar ökar inom kommunen och har avsatt medel för ytterligare en båtbottentvätt.

Totalt avsätter vi 1 mnkr för en båtbottentvätt.

EN HÅLLBAR KOMMUN

Under tekniska nämnden föreslår vi flera åtgärder för att Värmdö ska bli en hållbar kommun. Under avsnittet om ekologisk hållbarhet i Kommunstyrelsen finns ytterligare många förslag som kommer att göra Värmdö mer hållbar.

Kommunala byggnader

I samband med nybyggnation och större renoveringar av kommunala byggnader vill vi att kommunen tar fram ett system för hur livscykelanalyser kan användas för att minska miljöpåverkan samtidigt som vi vill att en policy tas fram om att energiprestandan ska understiga BBR22 eller motsvarande energikrav.

Solpaneler

Miljöpartiet vill se solpaneler på de kommunala byggnadernas tak vilket även inkluderar Kulturhusets tak.

Klimatvänliga transporter

Vår målsättning har varit att under mandatperioden ersätta kommunens bilpark med miljöbilar. Vi vill samtidigt att den kommunala bilpoolen vid Skogsbo utökas till att inkludera vardagar under sommaren då bilarna oftast inte används av kommunala tjänstemän.

Krav ska också ställas vid upphandlingar och entreprenader att fordon använder förnybara bränslen i transporterna, exempelvis inom äldreomsorg, skolskjutsar, sophämtning och snöröjning. En årlig uppföljning av antalet mil körda med fossil energi och förnybart bränsle ska göras och en minskning med 25 procent per år av de fossila milen är ett mål.

EKOLOGI

Värna skyddsvärd natur

Värmdö kommun består av vacker och värdefull natur som vi behöver bli bättre på att värna. Vi vill därför att Tekniska nämnden tar fram skötselplaner på kommunägd mark. Vi vill samtidigt skydda det karaktäristiska eklandskapet som finns i delar av kommunen och föreslår att kommunen finansierar skötseln av skyddade biotoper som exempelvis ekar och ekmiljöer.

Samtidigt är det viktigt att förbättra tillgängligheten på gångvägar och bänkar och vi vill dessutom satsa på gröna kulturmiljöer tillsammans med markägare enligt den Grönstrukturplanen som tagits fram för Gustavsberg.

Totalt satsar vi extra 0,5 mnkr på skyddsvärd natur. Utöver det lägger vi ytterligare medel för naturreservatsbildning i Kommunstyrelsen.

Ekodukter

Vi behöver värna vår biologiska mångfald och underlätta för djurlivet att ta sig över trafikerade leder genom gröna samband och föreslår att ekodukter byggs, exempelvis mellan Ösby och Knuts hav. Ekodukter är ”gröna” vägöverbyggnader som underlättar spridning av djur och växter, men de fungerar även som bullerskydd. Arbetet med ekodukter bör ske i samarbete med Trafikverket.

Totalt satsar vi 0,3 mnkr extra på ekodukter.

YRKANDEN

- MP 97** • Tekniska nämndens skatte- och taxefinansierade verksamhetsbudgetar fast-ställs för år 2018 i enlighet med de uppgifter som redovisas under Tekniska nämnden i Miljöpartiets förslag.
- MP 98** • Tekniska nämnden ges i uppdrag att utreda möjligheterna att bygga ett, i kommunen, centralt placerat parkeringshus - gärna i kombination med bostäder.
- MP 99** • Nämnden får i uppdrag att säkerställa översiktsplanens prioriterade gröna samband som korsar större vägar (exempelvis sambandet mellan Ösby och Knuts hav). För detta tillförs nämnden 300 tkr. Nämnden gör en första redovisning i juni 2018.
- MP 100** • Nämnden får i uppdrag att ta fram ett förslag till bidrag för återvinningssystem för flerbostadshus. Förslaget presenteras för fullmäktige senast i april 2018. För att finansiera bidraget under 2018 tillförs nämnden 500 tkr.
- MP 101** • Nämnden får i uppdrag att ta fram ett förslag till bidrag till flerbostadshus och arbetsplatsområden för laddinfrastruktur. För detta tillförs nämnden 500 tkr.
- MP 102** • Nämnden får i uppdrag att presentera en handlingsplan för att öka antalet hushåll som insamlar matavfall till minst 50 %. Uppdragets kostnad tas inom ram och förslaget presenteras för kommunfullmäktige senast juni 2018.
- MP 103** • Nämnden uppdras, i samverkan med byggbranschen och Boverket, hitta ett system för hur livscykelanalyser kan användas för att minska miljöpåverkan vid nybyggnationer, större ombyggnationer och renoveringar av kommunägda lokaler och bostäder. Uppdragets kostnad tas inom ram och redovisning ska ske senast 30 december 2018.
- MP 104** • Nämnden uppdras ta fram en policy om att energiprestandan ska understiga BBR22 (eller motsvarande energikrav) för större ombyggnationer eller renoveringar av kommunägda bostäder och andra lokaler. Kostnaden för uppdraget tas inom ram och redovisning ska ske innan 30 juni 2018.
- MP 105** • Nämnden får i uppdrag att vid nästa upphandling av sophämtning upphandla hushållsnära källsortering.

- MP 106 • Nämnden får i uppdrag att se över att den kommunala bilpoolen vid Skogsbo utökas till att inkludera vardagar under sommaren då bilarna oftast inte används av kommunala tjänstemän.

Driftbudget 2018 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2017	272 035	-232 662	39 373
Förändringar enl kommundirektörens förslag	6 282	-398	5 884
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Tillägg lön och inflation	2 692	-2 308	384
Rameffekter av reviderad budget 2017	-1 910	1 910	0
Utökade uppdrag	1 400	0	1 400
Kaptalkostnader	5 000		5 000
Driftnetto fastighetsenheten	0		0
<i>Varav tillfälliga medel:</i>			
Återföring flygfotografering	-900	0	-900
Kommundirektörens underlag till budget 2018	278 317	-233 060	45 257
<i>Varav tillfälliga medel:</i>			
Extra hämtning med grovsopfärja	300	0	300
Skötselplaner, biotopsskydd, tillgänglighet och kulturmiljöer	500	0	500
Bidrag till flerbostadshus för laddinfrastruktur	500	0	500
Bidrag till flerbostadshus för återvinningssystem	500	0	500
Viltpassager och skyltar vid gröna samband	300	0	300
S:a MP ändringar	2 100	0	2 100
MP:s förslag till budget 2018	280 417	-233 060	47 357

KOMMENTARER

- Nämnden tar fram skötselplaner på kommunalägd mark och inrättar biotopsskydd för ekar och ekmiljöer, förbättrar tillgängligheten på gångvägar och bänkar samt satsar på gröna kulturmiljöer tillsammans med markägare enligt Grönstrukturplanen för Gustavsberg. För detta tillförs nämnden 500 tkr.
- Nämnden införa en extra tur med grovsopfärjan i skärgården under sommaren på försök. För detta tillförs nämnden 300 tkr.
- Nämnden ska säkerställa skolskogar i enlighet med MP:s friluftsmotion.
- Nämnden ska fortsätta utbyggnaden av latrintömningsstationer för fritidsbåtar. Medel för detta ryms inom ram.
- Nämnden ska säkerställa att endast genomskinliga plastsäckar får användas vid kommunens återvinningscentraler för att förbättra arbetsmiljön och öka återvinningen av avfallsfraktionerna.

BILAGA 1

FINANSFÖRVALTNING – CENTRALA ÅTAGANDEN

Resultatbudget (mnkr)	Bokslut 2015	Bokslut 2016	KF Budget 2017	Budget 2018	Förändring 2018/2017
Nämndernas netto	-1925,4	-2002,5	-2 131,2	-2 257,8	-126,6
Centrala åtaganden	21,3	24,3	2,8	-6	-8,8
Verksamhetens kostnader	-1904,1	-1978,2	-2128,4	-2 263,8	-135,4
Skatteintäkter	1860,8	1975,1	1993	2072,8	79,8
Bidrag och avgifter utjämningsystem	163,7	183,4	190,2	251,2	61,0
Finansnetto	-23,6	-23,2	-30,5	-33,5	-3,0
Arets resultat	96,8	157,1	24,3	26,7	2,4

Specifikation av centrala åtaganden:

Centrala åtaganden (mnkr)	Bokslut 2015	Bokslut 2016	KF Budget 2017	Budget 2018	Förändring 2018/2017
Pensionsutbetalningar, premier, mm	-22,9	-32,9	-30,2	-34	-3,8
Pensionsskuldsförändring	-3,6	-1,1	-9,8	-2,8	7
Löneskatt mm	-8,2	-8,8	-9,6	-9	0,6
Strukturåtgärder	0	-3,1	0	0	0
Återbetalning AFA-premier	11,9	0	0	0	0
Fastighetsskatt och övriga kostnader	-0,1	-10,8	-2	-2	0
Internränta	54	54,9	42	43	1
Riskpremie fastigheter	0	0	20	0	-20
Övriga intäkter	0	7,3	1	1	0
Statsbidrag maxtaxa och kvalitetsbidrag	18,7	17,7	15,1	15,1	0
Infrastrukturstöd för skärgården	-6,5	-6,6	-6,7	-6,7	0
Vinster mark-/fastighetsförsäljning	10,7	23,8	0	0	0
Hamnfastighet	0	-6,9	0	-5	-5
Centrala Gustavsberg	-7,8	-9,2	-2	-5,6	-3,6
Driftbidrag Gustavsbergsbadet	-7,3	0	0	0	0
Centralt avsatt utrymme, volymer	0	0	-10	0	10
Centralt avsatt utrymme, konjunktur mm	0	0	-5	0	5
Centrala åtaganden	38,9	24,3	2,8	-6	-8,8

Då våra beräkningar av skatteintäkter, utjämning, statsbidrag och finansnetto bygger på samma underlag som Alliansens siffror, går det bra att läsa mer om dessa uppgifter i deras bilaga 4

BILAGA 2

INVESTERINGSBUDGET 2018 OCH RAMAR FÖR 2019 - 2020

Sammanfattande tabell	Budgetmedel		Genomförande				Drift/kap kostn
	Budget	Budget					
	2017	2018	2017	2018	2019	2020	Tot 2018-2020
Lokalförsörjningsplan	604000	359000	377241	496000	484000	231000	99216
Kommunen exkl taxefinansierad verksamhet	205911	177310	132782	237980	94750	93150	89056
Kommunen taxefinansierad verksamhet	123511	198550	196439	150913	72063	102600	70585
Exploatering, netto	32873	87682	32873	80682	44960	85231	10220
TOTALT	966295	822542	739335	965575	695773	511981	269077

Lokalförsörjningsplan

Lokalförsörjningsplan	Årsbudget		Genomförande			
	Budget	Budget				
Objekt (mnkr)	2017	2018	2017	2018	2019	2020
Reinvesteringar fastigheter	70000	35000	35000	35000	35000	35000
Energiåtgärder	20000	12000	10833	12000	12000	12000
Yttre miljö skolor	10000	5000	8627	5000	5000	5000
Brandskyddsåtgärder SBA	5000	5000	5000	5000	5000	5000
Underhåll fastigheter	20000	10000	9697	10000	10000	10000
Tillgänglighetsanpassningar	6000	3000	3000	3000	3000	3000
Ingarö föreningshus			15419			
Reservkraft -Äldreboenden			1825			
Kattholmen			30864			
Omb/renov Gustavsgården			24387			
Omb Skärgårdsvägen 17			1200			
Förskola Charlottendal	35000	5000	5000	35000		
Förskola Värmdö					40000	
Farstaviken/Kvarnbergsskolan	170000	25000	170000	25000		
Skola Farstaviken/Ekedal	80000	16000		160000	160000	
Porslinsfabriken	48000	100000	48000	100000	10000	
Särskilt boende Pilhamn		125000			125000	
Ytterligare ett särskilt boende						125000
Gruppboende LSS					16000	
Gruppboende LSS						16000
Gruppboende SoL						20000
Beroendeboende		5000		5000		
Daglig sysselsättning Hemmesta		10000		10000		
Djurö Trygghetsboende	100000		4720	50000	45000	
Djurö Särskilt boende	40000		3669	18000	18000	
Ingarö IP, Köp (övertagande av lån)		3000		3000		
Ekvallen, återköp idrottsplats				20000		
Ekvallen reinv. Inom Reinv.fastighe						
Totala fastighetsinvesteringar	604000	359000	377241	496000	484000	231000

Kommunen exkl takefinansierad verksamhet

Kommunen exkl. takefinansierad verksamhet	Budget		Genomförande			
	Budget 2017	Budget 2018	2017	2018	2019	2020
Kommunstyrelse	38042	109150	38042	109150	39000	39000
Investeringsram mark och exploatering	35000	35000	35000	35000	35000	35000
Detaljplaner egen mark	2000	2000	2000	2000	2000	2000
Grönstrukturplan		150		150		
Naturvårdsskötsel Farsta Gravk. och Ebbalund	950		950			
<i>Bidrag naturvårdsskötsel</i>	-475		-475			
Naturresevat	567	2000	567	2000	2000	2000
Kommunalt energibolag		65000		65000		
Markköp biotopskydd		5000		5000		
Teknisk nämnd	105407	50860	74090	74306	39950	33450
Reinvesteringar kommunala vägar	4524	4500	4524	4500	4500	4500
Tillgänglighetsanpassningar busshållplatser	3360		3360			
<i>Statlig medfinansiering busshållplatser</i>	-1440		-1440			
Tjustvik lokalutveckling	4500	3000	4500	3000		
Cirkulationsplats Mölnvik	6000		1500	4446		
Möblering offentlig miljö	1000	300	538	300	300	300
Uppbyggnad elladdningsstolpar	930					
Utveckling naturområdet runt simhallen del 2	1736					
Lekplatser	1900	500	1707	500	500	500
Cykelparkeringar	404	500	404	500	500	500
<i>Statlig medfinansiering cykelparkeringar</i>	-96		-96			
Gång- och cykelvägar	3500	10000	3500	10000	10000	10000
Gång- och cykelvägar, kommunala vägar	42709	15500	42709	15500	10500	4500
Trafiksäker övergång Hagaberg	20000		1000	19000		
Sandsilo Mörkdalen		600		600		
Belysningsarmaturer	2000	1000	1380	1000	1000	
Trafiksäkerhetsåtgärder	7700	3000	5508	3000	3000	3000
Gångbroar	1000	500	628	500		
Projekt med medfinansieringar		11080		11080	10000	10000
<i>Medfinansiering till projekt</i>		-4220		-4220	-3500	-3500
Offentliga toaletter					800	800
Ingarö lokal		500		500		
Belysning GC Ålstäket-Hemmesta	1000	1000	1000	1000	1000	1000
Ekobacken. lördningsställande av inköpt fastigh.	1000		1000			
Latrintömningsstationer	1750		842			
Övriga investeringar skattekollektiv inkl. t.ex. stomnät, upp	1930	600	1526	600	350	350
Cykelparkeringar		500		500		500
Båtbottenvättar		1000		1000		
Laddstolpar		1000		1000	1000	1000
Utbildningsnämnd	22462	5100	7400	11062	1600	7500
Inventarier mm. Kvarnbergsskolan	13962		7000	6962		
Inventarier mm. Ekedalsskolan	7500					7500
Inventarier mm. Charlottendal		2100		500	1600	
IKT-utrustning	1000		400	600		
Bokbuss för förskolorna		3000		3000		
Vård och omsorgsnämnd		1200	0	1200	1200	1200
Inventarier		1200		1200	1200	1200
Kultur- och fritidsnämnd	40000	11000	13250	42262	13000	12000
Beslutade inv. tom 2016			11600	4662		
Ram för idrotts-, fritids-, och kulturanläggning.	3000	3000	1650	2600	3000	3000
Konstgräsplaner	12000			12000		9000
Ingarö IP byte konstgräs mm		8000		8000		
Inredning/inventarier Porslinsfabriken	25000			15000	10000	
Totalt Kommunen	205911	177310	132782	237980	94750	93150

Taxefinansierad verksamhet

Objekt (tkr)	Budget				Genomförande			
	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020-	2017	2018	2019	-2020
Renhållning								
Direktinvesteringar	1693	1000	1000	1000	1693	1000	1000	1000
Reinvestering ÅVC Skärgård	1502	400	400	400	1502	400	400	400
Kretsloppscentral Ekobacken	10000	50000	30000	10000	10000	50000	30000	10000
S:a Renhållning	13195	51400	31400	11400	13195	51400	31400	11400
Vatten och avlopp								
Direktinvestering	900	950	1000	1050	900	950	1000	1050
Driftövervakning, LTA ledningsrätt	2050	2100	2150	2200	2828	2100	2150	2200
Reningsverk	6000	2000	0	7000	6000	2000	0	7000
Vattenverk	3250	0	3000	500	5342	0	3000	500
Dagvatten	4000	8400	5000	3500	19391	8400	5000	3500
VA-utbyggnad	131700	168050	153000	121800	166538	126038	114750	121800
Utbyggnad huvudledningar	47650	22500	29250	35600	46122	16875	21938	35600
Pumpstationer	7200	7200	3400	3500	28557	7200	3400	3500
VA-anslutningsinkomst	-92434	-64050	-110575	-83950	-92434	-64050	-110575	-83950
S:a vatten och avlopp	110316	147150	86225	91200	183244	99513	40663	91200
Summa Taxefinansierad verksamhet	123511	198550	117625	102600	196439	150913	72063	102600

Då vårt förslag till exploateringsbudget inte avviker från Alliansens, hänvisar vi till deras förslag i deras bilaga 6a.

Då inte heller vårt förslag till budget för Gustavsbergsprojektet avviker från Alliansens förslag, hänvisar vi till deras förslag i deras bilaga 6b.

BILAGA 3

PENGBILAGA FÖR VÄRMDÖ KOMMUNS VERKSAMHETER 2018

Förskola skolpeng

Peng i kr per barn och år	Peng 2017	Peng 2018 exkl adm pålägg	Lokalersättning 2018	Adm pålägg 3%	Peng 2018	Peng 2018 fristående anordnare	Förändring jämfört med föregående år
1-3 år	134 322	117 003	15 287	3 969	136 259	144 434	1,44%
1-3 år, 25 tim	110 574	93 600	15 287	3 267	112 154	118 883	1,43%
4-5 år	110 054	93 089	15 287	3 251	111 627	118 325	1,43%
4-5 år, 25 tim	91 159	74 469	15 287	2 693	92 448	97 995	1,41%
Allmän förskola, 15 tim	54 011	45 543	7 644	1 596	54 783	58 070	1,43%

Pedagogisk omsorg (t ex familjedaghem) skolpeng Kommunala anordnare

Peng i kr per barn och år	Peng 2017	Peng 2018 exkl adm pålägg	Lokalersättning 2018	Adm pålägg 3%	Peng 2018	Förändring jämfört med föregående år
1-3 år	134 322	117 003	15 287	3 969	136 259	1,44%
1-3 år, 25 tim	110 574	93 600	15 287	3 267	112 154	1,43%
4-5 år	110 055	93 089	15 287	3 251	111 627	1,43%
4-5 år, 25 tim	91 159	74 469	15 287	2 693	92 448	1,41%

Pedagogisk omsorg (t ex familjedaghem) skolpeng Fristående anordnare

Peng i kr per barn och år	Peng 2017	Peng 2018 exkl adm pålägg	Lokalersättning 2018	Adm pålägg 1%	Peng 2018 inkl momscomp	Förändring jämfört med föregående år
1-3 år	139 617	117 003	15 287	1 323	141 630	1,44%
1-3 år, 25 tim	114 932	93 600	15 287	1 089	116 575	1,43%
4-5 år	114 393	93 089	15 287	1 084	116 027	1,43%
4-5 år, 25 tim	94 752	74 469	15 287	898	96 092	1,41%

Socioekonomiskt bidrag inom förskolan

Föräldrars utbildningsnivå	
Andel föräldrar i % med icke eftergymnasial utbildning	Belopp per barn och år i kronor
15-25	0
26-30	596
31-25	1 193
36-40	1 789
41-45	2 385
46-50	2 981
51-55	3 578
56-60	4 174
61-65	4 770
66-70	5 366
71-75	5 963

Grundskola skolpeng

Peng i kr per barn och år	Peng 2017	Peng 2018 exkl adm pålägg	Lokalersättning 2018	Särskild satsning matematik	Adm pålägg 3%	Peng 2018	Moms-kompensation 6%	Peng 2018 fristående anordnare	Förändring jämfört med föregående år
F-klass	67 431	55 466	10 929		1 992	68 387	4 103	72 490	1,42%
Åk 1-3	70 184	58 073	11 034		2 073	71 180	4 271	75 451	1,42%
Åk 4-6	73 200	57 507	14 555	962	2 191	75 215	4 513	79 727	2,75%
Åk-7-9	81 337	65 786	15 869		2 450	84 105	5 046	89 151	3,40%
Tilläggsbelopp, modersmål	7 968	7 852			236	8 088	485	8 573	1,50%
Tilläggsbelopp, svenska som	7 665	7 554			227	7 780	467	8 247	1,50%
Tilläggsbelopp, särskilt stöd	196 369					199 315			1,50%
Tilläggsbelopp, särskilt stöd	98 185					99 658			1,50%

Fritidshem skolpeng

Peng i kr per barn och år	Peng 2017	Peng 2018 exkl adm pålägg	Lokalersättning 2018	Adm pålägg 3%	Peng 2018	Peng 2018 fristående anordnare	Förändring jämfört med föregående år
F-klass, Fritidshem	37 145	31 429	5 149	1 097	37 676	39 936	1,43%
Åk 1-3, Fritidshem	36 360	30 656	5 149	1 074	36 879	39 092	1,43%
Fritidsklubb	12 142	8 163	3 783	358	12 304	13 042	1,33%

Socioekonomisk differentiering av skolpengen

Föräldrars utbildningsnivå	
Andel föräldrar i % med icke eftergymnasial utbildning	Belopp per barn och år i kronor
15-25	0
26-30	743
31-25	1 485
36-40	2 228
41-45	2 970
46-50	3 713
51-55	4 455
56-60	5 198
61-65	5 940
66-70	6 683
71-75	7 425

När det gäller skolpeng på gymnasiet, så applicerar Värmdö den gemensamma pengnivån för kommuner i Stockholms län. Denna är bilagd i Alliansens budget, i deras bilaga 7.

Särskilt boende

Vårdnivåpeng i kr per dygn	År 2017		År 2018		
	Intern utförare	Intern utförare	Extern utförare	Prognos antal	Prognos kostnad (tkr)
Medboende	116	118	122	7	645
Somatisk avd	1 589	1 617	1 675	141	83 209
Demensavd	1 764	1 795	1 859	108	70 754
Tillfälligt boende	1 968	2 002	2 075	11	8 040
Ej belagd plats högst 14 dagar	1 116	1 136	1 176		
				267	162 648

Måltiderna inräknade i ersättningsnivåerna
För extern utförare tillkommer 3,6% i momskompensation

Hemtjänstpeng

Peng i kr per timme	År 2017			År 2018		
	Zon 1 tätort	Zon 2 övrig	Zon 3 glesbyggd	Zon 1 tätort	Zon 2 övrig	Zon 3 glesbyggd
Dag	416	455	534	423	463	543
Kl 06:00-19:00						
Kväll	444	481	569	452	489	579
Kl 19:00-22:00						
Helg	475	519	610	483	528	621
Fred kl 19:00-månd kl 06:00						
Storhelg	530	578	678	539	588	690
Natt *	464	507	594	472	516	604
Månd-torsd kl 22:00-06:00						

* utöver årsavtalet avseende nattpatrull m.a.o. främst kl 22:00-23:00
För extern utförare tillkommer 1,6% i momskompensation

Startersättning ny vårdtagare	kronor
biståndsbedömda insatser	1 200
service, t ex larm	400

Demensdagvård

Peng i kr per dag	År 2017		År 2018		
	Intern utförare	Intern utförare	Extern utförare	Prognos antal	Prognos kostnad (tkr)
Ersättning/dag	1 287	1 310	1 357	18	5 893

I peng ingår ersättning för måltider med 57 kr/dag
För externa utförare tillkommer 3,6% i momskompensation

Demensdagvård helg

Peng i kr per dag	År 2017		År 2018		
	Intern utförare	Intern utförare	Extern utförare	Prognos antal	Prognos kostnad (tkr)
Ersättning/dag	1 342	1 365	1 415	8	2 829

I peng ingår ersättning för måltider med 57 kr/dag
För externa utförare tillkommer 3,6% i momskompensation

Funktionsnedsättning gruppbestäder LSS, peng per år

	År 2017	Intern utförare	Förändring (kr)	År 2018		Extern utförare
	Intern utförare			Prognos antal	Prognos kostnad (tkr)	
Nivå 1	353 685	359 874	6 189	0	0	381 467
Nivå 2	487 066	495 590	8 524	6	2 974	525 325
Nivå 3	613 280	624 012	10 732	14	8 736	661 453
Nivå 4	873 719	889 009	15 290	16	14 224	942 350
Nivå 5	1 168 540	1 188 989	20 449	10	11 890	1 260 329
Totalt				46	37 824	

För extern utförare tillkommer 6% i momskompensation

Funktionsnedsättning daglig verksamhet LSS, peng per år

	År 2017	Intern utförare	Förändring (kr)	År 2018		Extern utförare
	Intern utförare			Prognos antal	Prognos kostnad (tkr)	
Nivå 1	65 988	67 143	1 155	23	1 544	68 821
Nivå 2	159 304	162 092	2 788	27	4 376	166 144
Nivå 3	222 990	226 892	3 902	24	5 445	232 565
Nivå 4	295 797	300 973	5 176	26	7 825	308 498
Nivå 5	386 807	393 576	6 769	11	4 329	403 416
Totalt				111	23 521	

För extern utförare tillkommer 2,5% i momskompensation

Funktionsnedsättning servicebostad LSS, peng per år

	År 2017	Intern utförare	Förändring (kr)	År 2018	
	Intern utförare			Prognos antal	Prognos kostnad (tkr)
Nivå 1	243 519	247 781	4 262	18	4 460
Nivå 2	326 634	332 350	5 716	1	332
Nivå 3	422 368	429 759	7 391	2	860
Nivå 4	602 105	612 642	10 537	2	1 225
Nivå 5	804 149	818 222	14 073	6	4 909
Totalt				29	11 787

När det gäller övriga pengnivåer som inte finns redogjorda i detta dokument, så tillstyrker vi Alliansens förslag till pengnivå i deras bilaga 7.